

„UNGARIA MARE CU ORICE PREȚ“

(*Un documentar inedit al S.S.I.*
român — iulie 1942)

Prezentul documentar elaborat de S.S.I. — Fr. Vest este o continuare a altor două lucrări anterioare („Propaganda maghiară — obiectivele și manifestările ei înainte și după arbitrajul de la Viena“ — 7 oct. 1940 și „Acțiunea revizionistă maghiară. Ungurii continuă agitațiile pentru reconstituirea Ungariei Mari“ — sept. 1941).

Întrucît o parte din problemele abordate în cele două documentare anterioare a fost tratată în linii mari, și în lucrările noastre consacrate perioadei (vezi *Acta MP* 7, 1983 p. 333—381; 9, 1985 p. 533—574; 10, 1986 p. 389 — 405; 11, 1987, p. 365 — 420; 12, 1988, 657 — 660), am considerat necesar să propunem spre publicare sinteza realizată de S.S.I. în 1942, care, beneficiind de un timp de documentare mai lung, include un volum de informații mai bogat și mai bine documentat decît primele două. Ceea ce, evident în scop strict documentar — istoric, nu exclude publicarea, în viitorul apropiat, și a celor două documentare. Aparent, constituie o inadvertență științifică publicarea celui de-al III-lea documentar (1942), dar, din punctul de vedere al eficienței practice imediate, opțiunea cercetătorului apare justificată.

Așadar, documentarul realizat de S.S.I. — Frontul Vest, în iulie 1942 (Arh. M.Ap.N., Fond M.St.M., secția II, dosar nr. 1070/1942, f. 1—93), cercetat și fotocopiât de autor în 26 septembrie 1989, cf. fișei de cercetare nr. 46 a Arhivei M.Ap.N. constituie o utilă radiografie a activității de informare și selectare, desfășurată de organele specializate în anii 1941—1942, cînd rezultatul conflagrației mondiale, în care România era activ antrenată, nu se contura, nici pe departe, cu certitudine. În acest context, eforturile S.S.I. român și a altor organisme specializate erau îndreptate, cu prioritate, spre analiza situației din Transilvania cedată prin Dictatul de la Viena (30 august 1940) și, în măsura în care informațiile erau exacte, spre detectarea intențiilor Ungariei vizavi — de România, în perspectivele noilor raporturi de putere din Europa postbelică (și acum 50 de ani era la modă conceptul „Noii Europe“).

În ce măsură concluziile analiștilor S.S.I. sînt conforme cu realitatea văzută din perspectiva inversă (post factum), istoricul și politologul de azi și de mîine, sînt liberi să judece fără a fi presați de factori conjuncturali.

O concluzie, evident nu definitivă, se impune: materialul faptic practicat în documentarul propus spre publicare este real și incontestabil. Cît privește concluziile preliminare, acestea sînt și rămin oglinda unui timp istoric extrem de fluid, accelerat la maximum. Este de domeniul

evidenței că documentul istoric, în general, și acest documentar, în special, nu trebuie fetișizat, atribuindu-i un grad de 100% reprezentativitate. Tot atât de adevărat este însă și faptul că el nu poate fi minimalizat, considerându-l simplu material propagandistic.

În forma inițială, lucrarea a fost structurată pe 6 capitole:

I. Din nou România în centrul acțiunii revizioniste maghiare

II. Propaganda și agitațiile revizioniste continuă prin:

- 1). Presa maghiară
- 2). Presa străină
- 3). Radio
- 4). Publicații literare
- 5). Hărți și manifeste
- 6). Teatru
- 7). Discursuri ocazionale.
- 8). Literatură destinată străinătății
- 9). Exploatarea diferitelor evenimente
- 10). Propaganda în străinătate
- 11). Lansarea de zvonuri tendențioase
- 12). Alte manifestări revizioniste

III. Campania de discreditare a României și a conducătorilor săi

- 1). Presa maghiară
- 2). Presa străină
- 3). Cîntece patriotice
- 4). Cărți
- 5). Radio

IV. Acțiunea de exterminare a elementului românesc din Ungaria și Transilvania ocupată.

- 1). Oprimarea funcționarilor de origine etnică română
- 2). Oprimarea economică
- 3). Prigoana împotriva intelectualilor și funcționarilor români.
- 4). Distrugerea bisericii românești
- 5). Deznaționalizarea prin școală
- 6). Deznaționalizare în armată
- 7). Maghiarizarea forțată a populației românești
- 8). Colonizări de unguri pentru a disloca masa de români.

V. Pregătiri militare

VI. Încheiere — concluzii.

Ulterior, în 1944 capitolul IV („Acțiunea de exterminare a elementului românesc din Ungaria și Transilvania ocupată”) a fost integrat într-un documentar de mari proporții, consacrat exclusiv acestei probleme.

În această situație, am considerat necesar să propunem spre publicare, documentarul III în forma ultimă, fără capitolul IV, care urmează a fi publicat ulterior în forma propusă de analiștii S.S.I., în 1944. Oricum, aspectele relevate în acest capitol s-au regăsit, parțial, în studiile publicate pînă acum de diverși autori, inclusiv de noi. Intenția noastră este de a publica, pe cît posibil, integral, documentarele serviciilor specializate de Ministerul Apărării Naționale în anii 1940 — 1945.

CORNEL GRAD

I. DIN NOU ROMÂNIA ÎN CENTRUL ACȚIUNII REVIZIONISTE MAGHIARE

Am văzut în prima parte a acestei lucrări* că succesul înregistrat de Ungaria prin sentința de arbitraj de la Viena, se datorește în bună parte propagandei revizioniste maghiare, care a știut să cîștige opinia publică internațională pentru o cauză nedreaptă.

În partea a doua a acestei lucrări**, am văzut de asemenea, că departe de a se considera satisfăcută cu anexiunile realizate pînă în prezent, Ungaria continuă acțiunea revizionistă, urmărind pur și simplu anexarea tuturor teritoriilor care au aparținut vechii Ungarii.

Într-adevăr, conducătorii de la Budapesta continuă să considere Ungaria ca mutilată, urmărind orbește refacerea așa-zisului regat al Sfintului Ștefan: „Imperiul maghiar de 50 milioane de Unguri“***.

Succesele ieftine înregistrate prin anexarea la teritorii datorită unor conjuncturi politice excepțional de favorabile, au contribuit chiar la stimularea apetitului teritorial al Ungariei și la încurajarea megalomaniei cu care Ungurii își arogă privilegiul de a conduce și a domina alte popoare.

Acest stimulent și această încurajare către o reconstituire a Regatului anacronic oprimator de naționalități, se resimte și se manifestă printr-o acerbă acțiune revizionistă dusă sistematic în multiplele direcții, începînd de la propaganda aparent inofensivă secundată de o acțiune diplomatică ocultă, pînă la pregătirea instrumentului de război, care la momentul oportun să permită trecerea la acțiune pentru cucerirea cu forță a teritoriului a căror revendicare, în concepția conducătorilor Ungariei, n-a încetat nici un moment.

Astfel, eforturile diplomatice ale Puterilor Axei, ca și sacrificiile făcute de națiunea română și de alte popoare vecine în favoarea Ungariei, numai și numai pentru menținerea păcii în bazinul dunărean, s-au dovedit inutile.

Într-adevăr, deși după ultimele anexiuni, Ungaria actuală cuprinde teritorii cu mase compacte de populații străine, al căror total este de 6 ori mai mare decît numărul Ungurilor rămași în țărilor limitrofe, ceea ce în mod firesc ar necesita rectificări de frontiere în favoarea acestora și nicidecum în favoarea Ungariei, — totuși Ungurii desfășoară o acțiune revizionistă sistematică pentru anexarea de noi teritorii, tînzînd către obiectivul final — Ungaria mare.

Numai din oportunism politic sînt menajați pe rînd unii vecini, pentru că forțele politice, diplomatice și de propagandă, iar la nevoie cele militare, să se poată concentra succesiv asupra unuia singur dintre adversarii considerați. Am văzut, de pildă, cum după o perioadă de pregătire generală, în care se căutau susținători îndeosebi la Puterile din Apus, Ungaria speculează momentul crizei cehoslovace, apoi înregistrează succesul recoltat prin al doilea arbitraj de la Viena, pentru ca mai tîrziu, să anexeze cu forță teritoriile iugoslave.

* „Propaganda maghiară — obiectivele și manifestările ei înainte și după arbitrajul de la Viena“, 7 Octombrie 1940.

** „Acțiunea revizionistă maghiară; — Ungurii continuă agitațiile pentru reconstituirea Ungariei Mari“, — Septembrie 1941.

*** „Deviza fixată prin volumul „Nincs Kegyeven“ (Fără îndurare) al scriitorului revizionist Döcsö Csaba.

Iar astăzi, în ciuda realităților etnice evidente — Ungaria actuală înglobând cel puțin de două ori atîția români cîți unguri au rămas în România și, în disprețul considerației la care ar avea dreptul ca aliată în lupta contra colosului comunist, România este din nou obiectivul prim și imediat al revizionismului maghiar.

Anexarea Ardealului întreg este urmărită cu o tenacitate acerbă, alimentată de o încredere oarbă în reușită, și de o convingere fanatică în dreptatea pretensei cauze maghiare.

Și acest revizionism vizînd Ardealul întreg se manifestă concret în multiple

direcții:

1. O propagandă asiduă menită să acrediteze în țară și în afară, dreptatea revendicărilor formulate că Transilvania este mai ungurească decît ar părea după raportul de forțe etnice, că din punct de vedere istoric, geografic și economic, Transilvania face parte integrantă din Ungaria și că Transilvania este fructul civilizației ungurești;

2. O campanie de defăimare a României și a conducătorilor săi, menită să arate că România este o țară balcanică în sensul peiorativ al cuvîntului, că poporul român este încă barbar în apucături, iar clasa cultă este măcinată de corupție, că statul român este neviabil, și că românii sînt lipsiți de cel mai elementar spirit de organizare, astfel că trebuie în mod firesc să fie conduși de alții;

3. O acțiune de exterminare a elementului românesc din Transilvania ocupată, menită să disloce masa de români și să răstoarne raportul de forțe etnice din teritoriile revendicate.

4. În fine, o pregătire militară la înălțimea acestor operațiuni și manifestări politice, tinzînd la angrenarea întregii națiuni într-un mecanism de război, care, dezlănțuit la momentul oportun, să asigure nu numai păstrarea Ardealului de Nord contra îndreptățitelor pretenții românești de recuperare a aceluia teritoriu, ci și anexarea restului, adică a Ardealului de Sud.

Și acum, admițînd că această acțiune îndreptată deocamdată numai contra României, ar reuși, cine ar mai putea crede că după anexarea Ardealului întreg nu ar urma acțiuni pentru anexarea altor teritorii, pînă la împlinirea visului de a reface Ungaria Mare?!

În asemenea condiții, a desconsidera acest inamic redutabil, care este pentru noi propaganda maghiară, și, în general, a nu reacționa din timp la acțiunea revizionistă a Ungurilor îndreptată contra României, ar constitui mai mult decît o eroare care s-ar răzbuna desigur cel puțin printr-o nouă lovitură, similară sentinței de arbitraj de la Viena.

În lucrarea de față, vom căuta să prezentăm, pentru documentare o serie de date concrete asupra acestei acțiuni, limitîndu-ne însă numai la faptele constatate în ultimul timp, prezenta sinteză fiind o continuare a lucrărilor anterioare:

— „Propaganda maghiară; Obiectivele și manifestările sale înainte și după arbitrajul de la Viena“, — 7 octombrie 1940 și

— „Acțiunea revizionistă maghiară; Ungurii continuă agitațiile pentru reconstituirea Ungariei Mari“ — Septembrie 1941.

II. PROPAGANDA ȘI AGITAȚIILE REVIZIONISTE CONTINUA

Credincioasă principiului enunțat de leaderul revizionismului ungar — romancierul Francisc Herczeg — în ziarul „Pesti Hírlap“ din 14 iunie a.c., după care „orice prostie repetată cu perseverență ajunge cu timpul să fie crezută și de cei mai luminați oameni“, propaganda maghiară lucrează mereu pe toate căile, căutînd să convingă lumea de justetea revendicărilor Ungariei.

În acest sens, sînt dirijate toate mijloacele la îndemînă, ca presă, radio, diverse publicații literare sau științifice, articole strecurate în presa străină, cuvîntări ocazionale și altele asemenea, precum și zvonuri tendențioase lansate în scop de insinuare sau ca baloane de încercare.

Și în disprețul oricărui armistițiu de presă, întreg acest arsenal de mijloace este îndreptat astăzi din nou exclusiv contra României.

Astfel:

1. Presa.

— Ziarul „Székely Nép” din 8 octombrie 1941, într-un articol intitulat „Adu-ți aminte, secuime”, în care încadrează și o fotografie a Regentului Horthy luată cu ocazia intrării acestuia în regiunile secuiești, scrie: „Uită-te la Rsgat, sub a cărui guvernare înțeleaptă țara se mărește, uită-te apoi mai departe, unde piinea estă sărată din cauza lacrimilor... Visurile ungurești nu s-au realizat deplin, lacrimile maghiare mai curg. În colibele ungurești, în palate și în birouri, mai sînt încă unguri care meditează, oftează și speră. Oltul și Mureșul le mai duc știri de încurajare”.

— Ziarul „Magyar Lapok” din 30 noiembrie 1941, înserează un articol intitulat „Cum va fi noua Europă”, în care insinuează candid că „hotarele României vor fi extinse spre Est, în timp ce în Vest ele vor fi reduse”, — desigur în profitul Ungariei.

— Cu prilejul Anului Nou 1942, primul-ministru de pe atunci, Bardossy, a scris un articol în ziarul „Függetlenség” cu titlul: „Pentru Europa și în ea pentru ungurime”. După ce face un rezumat al politicii externe ungare și o aluzie la mișcarea contrarevoluționară pornită la Szeged în anul 1919, Bardossy își încheie articolul cu următoarele cuvinte: „*Noi nu am renunțat la realizarea scopurilor noastre pur naționale și nu vom renunța nici în viitor*”. Această mărturisire este o dovadă că propaganda revizionistă maghiară este dusă și întreținută chiar de conducătorii politici de la Budapesta, pentru a întări astfel credința populației maghiare în realizarea aspirațiilor utopice ale Ungariei.

— Un articol cu tendință similară, a fost scris de Bardossy în calendarul rutenilor din Ungaria „Zemlediljskij kalendarj”, în care adresează un apel minorității rutene în termenii următori: „*Toți frații noștri ruteni, trebuie să creadă din adîncul inimilor lor că noi nu putem realiza „Patria fericită înăuntrul Carpaților”, decît numai prin muncă cinstită și iubire față de Patria obținută cu sacrificii și pentru care soldații noștri luptă azi dincolo de Carpați. Bunăstarea noastră depinde de noi înșine și de frățesca stringere de mină, în care se contopește inima tuturor popoarelor Coroanei Sfîntului Ștefan*”.

— Ziarul „Magyarság” din 4 ianuarie 1942 publică un interviu cu istoricul și arheologul ungar Zajti Ferenc, care încearcă să dovedească prin mistificări că bazinul carpatic a aparținut spațiului vital al popoarelor turanice cu mult înainte de așezarea hunilor, încheind cu următoarea frază sentimentală: „Încă din tinerețe m-a durut cînd am citit teoriile anumitor savanți străini, care susțineau că ungurii au venit în Europa ca venetici nepoștiți, pentru a strica unitatea acestor ținuturi în care s-au așezat acum o mie de ani”.

— Săptămînalul „Csiki Lapok” din Miercurea Ciucului, publică în numărul din 4 ianuarie a.c. un articol de fond semnat dr. Abraham Ambrus, profesor universitar. În acest articol autorul sfătuiește pe secui să aibă credința neclintită în destinele neamului unguresc, căci Ardealul de Nord a fost realipit Ungariei pentru că a existat o credință maghiară care dacă ar fi lipsit, nu s-ar fi putut ajunge la rezultatele obținute. Pe noi ne conduce credința și, prin ea, speranța. Credința în Atotputernicul Dumnezeu, care nu se leapădă nici în timpurile furtunoase de poporul care crede în el, credința în noi, în rasa noastră, în misiunea națiunii noastre. *Prin furtună, prin singe, prin prăpăd și prin luptă titanică, mergem înainte spre ideal, spre țara milenară minunată, spre Ungaria Mare liberă și independentă*”.

În cadrul aceleiași propagande revizioniste, alți unguri conștienți de șubreziența argumentelor invocate pentru aspirațiile maghiare, caută să revendice pentru poporul ungar dreptul de a stăpîni bazinul dunărean și de a domina situația din Europa centrală și de est, invocînd pretenția de a fi „singurul popor de ordine, civilizat și capabil”.

În acest sens, oficiosul Guvernului maghiar, ziarul „Magyarország”, publică un articol în numărul său din 11 ianuarie a.c., în care printre altele scrie: „Ultimii 22 de ani au fost pentru popoarele Europei Centrale o epocă de haos și neliniște. Ajunge o privire, pentru ca fără nici o părtinire să constatăm și să convingem pe oricine, că ordinea, siguranța și capacitatea de a servi Europa, se găsește în cel mai înalt grad și astăzi în ținuturile unde puterea poporului maghiar a putut să-și întindă stăpânirea înțeleghătoare și cumpătată”.

Aceleași pretenții utopice le reliefează și buletinul de presă „Budapesti Értésítő”, care apare și în limba germană. Astfel, în numărul din 20 ianuarie 1942 se află un articol intitulat „Maghiarimea ca popor întemeietor și susținător de stat” în care monopolizează pentru unguri capacitatea de a întemeia și a menține un stat, ca o calitate specifică a poporului ungar.

„În bazinul dunărean — pretinde acest buletin de presă — numai ungurilor le-a reușit să creeze un stat. În timp ce alte popoare și state au nevoie de secole pentru a deveni națiuni și state, în Ungaria noțiunea de popor și noțiunea de stat au fost de la început aproape identice. Ungaria de azi nu se deosebește de Ungaria Sfântului Ștefan, decît în forme secundare, în fond ea a rămas aceeași ca pe timpul Sfântului Ștefan”.

— Ziarul „Nagyvárad”, proprietatea evreului Hegedus Nándor, în numărul din 5 februarie a.c., publică un articol asupra *Ardealului de Sud, pe care-l numește „teritoriu ocupat de români”*. Afirmatia este semnificativă și ea urmărește desigur acreditarea convingerii în provizoratul stăpînirii românești asupra Ardealului de Sud.

Cu prilejul aniversării alegerii ca Regent a Amiralului Horthy, ziarul „Délvideki Magyarország” din Szabadka, subvenționat de statul Ungar, scrie între altele: „Pe stejarul ciuntit au crescut ramuri noi și, după 22 de ani, pămîntul unguresc mîrit așteaptă noul deceniu și noile frontiere”.

— Ziarul „Székeli Nép” din 3.III.a.c., publică o dare de seamă asupra unei serbări, cu prilejul căreia prefectul județului Odorhei, Sebeș Akos, a ținut un discurs, spunînd, între altele, că „*fiecare ungar trebuie să aducă sacrificii, căci numai astfel putem construi iarăși Ungaria Mare*”.

— La aceeași dată, ziarul „Magyar Szó”, scrie: „În jurul Ungariei s-au prăbușit țări și tronuri, suveranii au luat-o la fugă și sisteme politice au fost distruse. Cetea din Buda este și astăzi o fortăreață, care ocrotește pe unguri de furtuna ce străbate lumea, pe Ungurii conștienți de propriul lor destin, care vrea ca în afară de statul maghiar să nu fie în bazinul dunărean altă putere”.

— Sub titlul „Primăvara anului 1942”, ziarul „Magyar Szó” din 21 martie a.c., scrie: „Timp de 23 de ani am slujit cauzei europene”. Ființa, situația și forța noastră sînt necesare Europei. *Sîntem unguri și nu trebuie să uităm că avem un ideal de împlinit. Singerăm pentru hotarele noastre firești*. Nici împrejurările grele, nici cele mai întunecate timpuri nu ne-au putut abate de la credința că vom birui”.

— O nouă temă de propagandă adoptă ziarul „Beszterczei Hirlap” din 21 martie a.c., care, într-un articol intitulat „Transnistria — Canaanul românesc”, încearcă să insinueze că aspirațiile teritoriale ale poporului românesc s-ar îndrepta numai spre răsărit, iar nu spre Transilvania.

Ca de obicei însă, pentru a nu apărea tendențios și pentru a da mai mare credit disimulărilor sale, ziarul unguresc pune afirmațiile ce le face pe seama presei germane. Astfel, articolul arată că „după ultima vizită a D-lui Mareșal Antonescu la Cartierul General al Führerului, ziarele germane s-au ocupat pe larg de problemele postbelice ale României în Europa orientală, toate fiind de părere că *România trebuie să-și îndrepte privirea spre răsărit*”.

Apoi, cu o bunăvoință suspectă, ziarul se grăbește să justifice această orientare a aspirațiilor românești, cu falsificările de rigoare ale datelor istorice: „După prăbușirea Imperiului rusesc, încetează presiunea care a împiedicat România de la expansiunea sa firească și care a silit surplusul de populație românească să-și caute așezări în apus. În afară de faptul că statul ungar le-a acordat protecția și siguranța, această presiune a determinat emigrarea și înmulțirea în Ardeal a românilor, exploatați în Principate de boierii și domnitorii fanarioți. Disparația acestei presiuni, care a fost imperialismul rusesc la hotarele de răsărit ale României, deschide din nou drumul spre Est pentru poporul român în continuă creștere”.

— Făcînd elogiul fantezistelor calități ale poporului maghiar, care îl îndreptățesc să domine bazinul dunărean, ziarul „Magyar Szo” din 8 aprilie a.c., scrie între altele: „Orice schimbări ar aduce viitorul, nimic nu ne poate abate de la hotărîrea noastră de a acționa în spiritul Sfîntului Ștefan. Dacă vom avea încredere în noi și în demnitatea noastră, pe care o afirmă istoria și forța morală a întregii națiuni, vom dovedi că am fost și vom rămîne pivotul bazinului dunărean”.

— Sub masca unui protest împotriva intenției Consiliului municipal de la Bratislava, de a dărîma vechea cetate ce servește astăzi de cazarmă, ziarul „Reggeli Magyarotszag” din 26 aprilie a.c., publică un articol îndreptat împotriva României, în care scrie între altele: „Atît timp cît Ardealul nostru, în urma dictatului de la Trianon, a stat temporar sub stăpînirea României, între alte necazuri stăpînirea n-a știut ce să facă nici cu arhitectura noastră. Faptul de a afirma, pe de o parte, că Românii au trăit înaintea noastră în Ardeal, a pus la grea încercare savanții cei mai inventivi, ca și pe propagandiștii cei mai superficiali. Li stînjeneau cetățile, castelele, bisericile și poate într-un mod și mai periculos, prezența de neînălăturat a celei mai caracteristice arhitecturi populare maghiare, toate servind drept mărturie depre cultura și burghezia milenară maghiară”.

— Ziarul „Délvideki Magyarország” din Szabadka (Suboțița) publică în numărul său din 4 mai a.c. o corespondență din Ujvidek (Novisad), în legătură cu instalarea noului prefect maghiar din acea localitate, relatînd cu acest prilej că orașul Ujvidek a înmînat Regentului Horty o diplomă de supunere, cu următorul text: „Noi, cei din capitala regiunii de Sud, sîntem convinși de chemarea noastră: a fi unguri și a activa ungurește. Pentru aceasta ne vom strădui și vom lupta. Știm că prin eliberarea regiunii de Sud încă nu s-a terminat marea muncă pentru întregirea țării. Pentru această operă ne oferim viețile noastre și ale copiilor noștri. Acum, cînt națiunea noastră pornește la o luptă decisivă pentru Carpați, rugăciunea noastră se înalță către Dumnezeu, implorîndu-l să-l ajute pe Regentul nostru, pentru ca rodul muncii sale începute acum 23 de ani să fie o nouă țară: „Ungaria Mare”.

— Ziarele „Esti Kurier” și „8 Orai Ujság” din 4 mai, anunță că „Asociația profesională a proprietarilor de cafenele din Budapesta”, și-a invitat membrii să maghiarizeze numele străine ale cafenelelor (Ritz, Carlton, etc.) Sugestia pe care o dă această asociație este destul de ingenioasă, preconizîndu-se alegerea de „vechi nume de orașe sau localități „maghiare” ca „Timișoara, Arad, Igle, Lőcse, Brașov, nume de munți ca: Tatra, Carpați, Matra, etc. sau de provincii, ca: Banat, Ardeal, Félvidek (Slovacia), etc.”.

— Cu data de 17 mai a.c., ziarul „Magyar Nemzet” publică un articol cu titlul: „Spațiul vital maghiar în concepția Sfîntului Ștefan”, semnat de publicistul Farragi G., care pretinde pentru Ungaria aceleași drepturi la spațiul vital pe care Marele Reich le revendică pentru națiunea germană. Astfel, după o introducere în care se schițează evoluția națiunii de spațiu vital în studiile diferiților geopoliticieni germani, autorul constată că geopolitica germană de azi cunoaște 4 feluri de spații vitale și anume: etnic, economic, strategic și istoric. După ce trece în revistă etapele realizate de Germania în baza primelor 3 feluri de spații vitale, autorul tratează pe larg principiul spațiului vital istoric, socotit ca punctul tare al formulării revendicărilor maghiare, făcînd următoarele afirmații: „Din punct de vedere maghiar, trebuie să atribuim o deosebită importanță felului de a privi de către germani spațiul vital istoric”. Și pentru a demonstra că Germania a făcut și uz de principiul istoric în organizarea spațiului său vital, autorul maghiar arată că „la organizarea Protectoratului, din partea Germaniei s-a invocat numai dreptul istoric și prin aceasta s-a răsturnat afirmația că dreptul istoric maghiar și-ar fi pierdut valabilitatea în Europa nouă și că valorificarea drepturilor noastre provenite din istoria noastră milenară, nu ar putea fi integrată în noua ordine europeană”.

Pe baza acestor afirmații, publicistul maghiar pretinde că „în mod logic urmează ca la formarea spațiului vital maghiar, să se valorifice pe lîngă principiul etnic și principiul istoric milenar maghiar”.

În continuare, autorul repetă argumentele cunoscute ale revizionismului maghiar, care pretind că prin nimicirea arbitrară a echilibrului economic din bazinul dunărean, popoarele sud-est europene au sărăcit și s-au anarhizat, constituînd un periculos focar de dezechilibru economic și moral din simplul motiv nenorocit că a fost distrus „Imperiul maghiar din bazinul Carpaților”.

În încheiere, autorul invocă miraculoasa concepție a Sfintului Ștefan, care este leit-motivul tuturor manifestațiilor revizioniste și care prin elasticitatea sa mistică este adaptabilă tuturor circumstanțelor, putînd a fi modificat după dorință: „Spațiul vital maghiar, scrie autorul, a fost creat de Dumnezeu ungarilor. Miini criminale pot să-l destrame vremelnice, dar atîta timp cît spiritul Sfintului Ștefan stăpînește acest spațiu, rîspîndind atît în interior cît și în exterior spiritul libertății, spațiul vital maghiar va reinvia întotdeauna, deoarece așa vrea Dumnezeu”.

— Ziarul „Esti Kurir” din 4 iunie a.c., scrie următoarele cu ocazia sărbătoririi Zilei Eroilor:

„Națiunea maghiară n-a acceptat niciodată în sufletul său această înjosire a Trianonului și nu încetează să simtă nedreptatea ce i s-a tăiat în carne. Nu a renunțat și nu renunță la acel teritoriu, care alături de națiunea istorică maghiară a oferit o patrie și naționalităților de limbă străină care s-au contopit cu ea atît în vremuri grele cît și în timpuri bune.

— Cu aceeași dată, ziarul „Pesti Hirlap” publică un editorial pe patru coloane intitulat: „A 22-a aniversare”. În acest articol, autorul descrie procesul sufletesc al maghiarimei din Ungaria ciuntită și face istoricul revizionismului maghiar, afirmînd între altele: „La 10 ani după Trianon, politica externă maghiară a știut să-și procure prieteni în străinătate pentru ideile sale revizioniste. Primul mare prieten al Ungariei este Mussolini, care cel dintîi a ridicat cuvîntul pentru cauza nedreptăților suferite de națiunea maghiară. De asemenea, de cealaltă parte, la englezi. s-au găsit bărbați clarvăzători în primul rînd Rothermere, care au îndrăznit și au știut să ridice glasul față de primejdiile posibile în urma situației create prin Trianon. Situația nu era încă coaptă pentru acțiune. Numai Germania reînnoită a fost destul de tare spre a rupe tratatele de pace ce i-au fost impuse, iar în situația survenită în acest fel, a început desfășurarea realizărilor parțiale ale revizionismului maghiar. Cele două arbitraje de la Viena au reparat în bună parte rănile noastre, înapoiind masele ungurești de milioane întregi, rupte de la patrie.

De remarcă că „Pesti Hirlap” nu se sfiește să arate acțiunea diplomatică și propaganda desfășurată de revizionistii unguri în „tabăra cealaltă”, reușind să cîștige prieteni ca Lordul Rothermere, numai arătînd nevoile unei Ungarii Mari, care să stăvilească imperialismul german, considerat la fel de periculos pentru unguri ca și pentru Marea Britanie.

Aceasta desigur nu a împiedicat propaganda maghiară ca mai tirziu să treacă sub tăcere această atitudine a oficialității ungare și să caute să exploateze o pretinsă prietenie sinceră și continuă a ungurilor față de Germania.

— Călătoria în luna iunie a.c. a Primului-ministru, Kallay „în Transilvania de Nord” și îndeosebi discursurile rostite cu actst prilej, au constituit pentru presa maghiară o încurajare a acțiunii sale revizioniste.

Ziarul „Estilap” din 15 iunie a.c., scrie: „Am ascultat cu multă satisfacție cuvintele de recunoștință pentru marile încercări la care au fost supuși ungurii din Ardeal, în anii ocupației. Ne-a pricinuit o bucurie și mai mare atunci, cînd am auzit din gura primului-ministru, că simte la fel cu sutele de mii de unguri rămași încă sub soarta minoritară plină de amar și grele încercări. Kallay și-a adus aminte ca un adevărat părinte al națiunii, despre acei frați de singe care și în al 23-lea an, poartă încă pe umerii lor crucea grea și singeroasă a soartei minoritare”.

— Aniversarea nașterii Regentului Horthy la 16 iunie a.c. a fost de asemeni folosită de presa maghiară pentru propaganda revizionistă.

Ziarul „Uj Magyaraság” din 16.VI.a.c., după ce elogiază în cuvinte mărețe opera politică a Regentului, scrie:

„Opera vieții lui este pe punctul de a se realiza și toată națiunea este fericită să vadă țara pe care Regentul a înălțat-o, țara sa victorioasă. Această națiune nu are altă dorință, decît aceea de a vedea împreună cu el ziua strălucitoare și fericită a biruinței finale”.

— Cu aceeași dată, ziarul „Magyar Szó” scrie: „Astăzi milioane de baionete apără moștenirea recîștigată și se pregătesc milioane de brațe cu o hotărîre decisivă să îndeplinească reclădirea istorică. Fără Horthy Miklos astăzi ungarimea n-ar sta acolo unde a ajuns prin cetralizarea forței ei naționale. Și tocmai această

luptă, alimentată din cele mai adânci rădăcini ale sufletului național, este o cheazășie că *Ungaria și în viitor poate să-și reia rolul ei istoric între hotarele san-ște-faniene*”.

— Székely Nép“ din 18.VI.a.c., scrie: În numele poporului credincios din părțile de răsărit ale țării, dorim: Dumnezeu să-l ție întru mulți ani pe Regentul nostru și să-l ajute să-și poată vedea îndeplinirea completă a acelor idei, pe care le-a fixat drept țel, în momentul plecării din Seghedin. Să ne conducă și pe mi departe cu acel curaj al soldatului maghiar și cu bunătatea părintelui, pînă la reînvieră completă”.

2. Presa străină.

Pentru a obține rezultatele cît mai concrete, propaganda ungară folosește într-o largă măsură presa străină stipendiată, care secondează și amplifică acțiunea sa revizionistă, cu un real folos pentru Ungaria.

Important de notat e tocmai faptul că majoritatea articolelor revizioniste inserate în presa străină sînt întocmite la Budapesta de către corespondenții ziarelor străine din capitala maghiară, dintre care o parte sînt chiar unguri și numai o mică parte din aceste articole sînt scrise de ziaristi din afara Ungariei, subvenționați de către propaganda ungară care nu-și impune restricții materiale în această direcție.

Astfel, ziarul elvețian „Die Nation” publică în numărul din 16 octombrie 1941 un articol tendențios cu titlul „Un regat fără rege” semnat cu inițiala F.

Manevra la care recurge autorul articolului incriminînd regimul din Ungaria și, în special, Casa Magnaților spre a apărea ca un critic obiectiv al evenimentelor — este demascată cu încheierea ce se dă articolului care lasă să se întrevadă că este inspirat din anumite cercuri maghiare și menit să constituie un memento și o quasi-amenințare la adresa Germaniei.

Intr-adevăr, autorul tinde în fond să insinueze că regimul Horthy ar fi fost un factor determinant în desfășurarea evenimentelor europene favorabile hitlerismului, iar pe de altă parte, că o Ungarie trecută în tabăra democraților ar putea avea un rol preponderent în zăgăzuirea expansionismului german lăsînd oarecum să reiasă interesul Germaniei de a nu pierde Ungaria, precum și obligațiunea morală ce revine Führerului de a susține la rîndu-i aspirațiunile Ungariei.

— Ziarul bulgar „Vecer” din 24 noiembrie 1941 înserează un articol cu titlul tendențios „Transilvania ungurească la lucru”, semnat de K. Fortunov, care încearcă să supraestimeze grija pe care guvernul ungar o acordă îmbunătățirii situației economice a Ardealului ocupat.

— Ziarul italian „Il Regime Fascista” din 30 decembrie 1941, publică un articol referitor la Coroana Ungariei în care se afirmă între altele: „Coroana Ungariei încadrează și unește națiunea maghiară în spiritul creștin apusean. Coroana Ungariei este cea mai veche din Europa și ocupă cel mai important loc în viața constituțională a statelor europene. Coroana Ungariei creează o situație de echilibru între puterea regească și popor, cuprinzînd în ea națiunea maghiară milenară”.

— În ziarul belgian „Le Soir” din 6 martie a.c. Tasnady Andras, președintele Camerei maghiare, publică următorul articol: „Ungaria Sfîntului Ștefan a fost statul care s-a încadrat întotdeauna prin tradiția lui, în spiritul integral european și a reprezentat bastionul civilizației europene în regiunile de sud. Ungaria a fost statul care a împărțit și binele și răul ce s-a abătut asupra Europei Centrale. Pe crestele Carpaților, statul organizat și puternic al ungurilor, constituia zidul de netrecut, care s-a împotrivit tuturor primejdiilor ce veneau din est și sud. La formarea noii Europe Ungaria tradițională milenară nu-și va desmînti trecutul; ea este gata să participe la noua operă constructivă, contribuind la cucerirea victoriei finale.

— La aceeași dată, un alt ziar belgian, „Brüsseller Zeitung” sub titlul „Ungaria în viitoarea Europă” arată că „Ungaria este de la Sfîntul Ștefan membră a comunității spirituale europene. Ea a constituit întotdeauna un dig împotriva năvălitorilor din est și în același timp, primind influența culturii apusene, a transmis făclia spiritualității occidentale estului și sud-estului european. Ungaria își va afla locul și în Europa viitoare, Europa împlinirilor.”

— Revista italiană „*Gerarchia*” (înființată de Mussolini) publică în numărul său din 11 mai, sub titlul: „Problemele politice actuale ale Ungariei”, un larg articol în care încearcă să arate că „În Europa Centrală și în bazinul dunărean, atât de frământate, numai Budapesta și Sofia constituie elemente constante (pozitive), elemente care sînt legate prin prietenia tradițională existentă între Ungaria și Bulgaria. Ungaria, scrie revista, este un exemplu unic unde instituțiile parlamentare și partidele politice trăiesc real nu numai în speranță și unde guvernul continuă o politică parlamentară.

În încheiere, revista ajunge la următoarea concluzie: „Poporul ungar trăiește avînd conștiința că pe baza drepturilor naturale și istorice, el are prioritate între statele dunărene și balcanice și tocmai de aceea, el este pătruns de răspunderea pe care o simte în legătură cu noua ordine europeană”.

3. Radio.

Propaganda revizionistă prin radio este, de asemenea, amplu dezvoltată, speculîndu-se orice prilej în acest sens.

Astfel, la 6 octombrie 1941, cu ocazia împlinirii a 92 de ani de la executarea de către austrieci a 13 generali rebeli unguri, postul de radio Budapesta în emisiunea de la ora 21,40 a transmis: „Poporul maghiar a sărbătorit comemorarea celor 13 martiri de la Arad. În 1848, deși una din cele două beligerante sleită de puteri a depus armele, totuși 13 din generalii săi au fost trimiși în rîndurile mucenicilor maghiari. Prin faptul că din cei 13 generali, 7 nu erau de origine maghiară ei au înfrățit în moartea lor popoarele Imperiului Sfîntului Ștefan care au luptat pentru o cauză comună. *Sărbătorirea celor 13 mucenici este sărbătoarea solidarității și înfrățirii națiunilor de pe cuprinsul Ungariei. Piedestalul monumentului din „Piața celor 13 martiri din Arad” a fost acoperit cu flori. Deși monumentul a fost luat de către români, prin acest gest ungarilor din Arad au manifestat încă o dată tendința de a menține specificul acestui oraș.*

— Introducerea administrației românești în teritoriul dintre Nistru și Bug a prilejuit postului de radio Budapesta în emisiunea din seara zilei de 22 octombrie 1941 să insinueze că „Rolul României gravitează mai mult spre est”⁵ lăsînd astfel să se înțeleagă anexarea întregului Ardeal de către Ungaria, în schimbul compensațiilor ce România ar urma să le primească din est.

— Cu ocazia predării stindardului luptătorilor unguri de la 1848 organizației „Levente”, postul de radio Budapesta în emisiunea din 15 martie 1942, ora 12,15 a difuzat că „Tineretul a venit la Monumentul Eroilor ce s-au sacrificat pentru hotarele milenare ale Ungariei spre a face legămînt de credință pentru ideea națională și principiile din martie 1848”.

— În emisiunea de la 10 aprilie a.c. ora 12,45 cu prilejul împlinirii unui an de la anexarea teritoriilor din sud, foste iugoslave, postul de radio Budapesta, referindu-se la proclamația dată de regentul Horthy la 10 aprilie 1941, în care spunea „Înainte, spre hotarele milenare din sud” a transmis „După cum era și firesc, ungarilor au alergat în ajutorul fraților lor pentru a-i scăpa de Teroarea cetnicilor și a sirbilor. S-a pus capăt astfel unei părți din umilința de la Trianon. Și de data aceasta, honvezimea a îndeplinit una din misiunile ei sfînte”.

4. Publicații literare

În literatura de propagandă iredentistă, o preferință deosebită se acordă versurilor revizioniste, considerate ca potrivite pentru propagarea ideii revizioniste și popularizarea ei în rîndurile populației maghiare.

Servind acest scop, a fost tipărită broșura „*Gyzunk*” (Vom învinge) răspîdită în întreg Ardealul ocupat de către autorul ei, Sipos Jenő, a cărui operă a fost nu numai tolerată, ci chiar încurajată de către autorități și persoane oficiale maghiare.

După cum se arată în aceste versuri, *pretențiile Ungariei Mari se extind nu numai asupra Ardealului întreg, ci se cere „Totul înapoi”, pînă la Adriatică, fostă a lor.*

Astfel:

1. Feltámadunk!

*Meg Brassóban is idegen baksncs bitangol,
Szegénye magyar boldusként barangol,
Sziwe-vére hull már hűz éven át,
Trianonban irták a Tragédiát.
A világ szeme nézi és ezt látka már,
Hogy Trianonban nem épült más csak hárttyavár
Erdely csodas! Nekunk de drága kincs,
Mar hullri kezd a sok papirbilines.
Kalvariank bosszuert uzen,
A jovo nyíl minden új rugyon.
Mar megfogant a magyar Messias,
Dereg a nagy feltámadás.
A nagy világ egy dorgo tapsra kezd.
Ha majd kidől a nagy magyar kereszt.*

2. Hiszek Magyarország feltámadásában!

*Tajekozodni jól tudok, tudom hol van dél és kelet
Csak azt nem tudom, e drága földnek hol van kikelet?
Szerelmes vagyok e földbe, mint ifju a matkajába,
szeretem és hiszek Magyarország feltámadásában!*

*Marcus partján van egy kis ház, ott neveltek engem,
Megis földönfuto lettem, hazam nincs már nekes.
Maros papartján nem járhatok. Tiltva van az nekes.
Tiltva van, hogy anyam síját egyszer is megnezzem.*

*Fogok én meg arra jarni, tudom nemsckara,
Viszek én meg magyar anyum sírhalmára.
Hallatszik meg magyar Himmusz öreg Maros partján*

4. Magyar testver.

*Magyar testver! Megerjuk, hoky elmehetunk Banataba!
Horty Miklos vezet minket nemsokara Aradra!
Nem csak hisszuk, hoveljük az igazsagot.*

*Magyar testver! Fol a fejjel, jo az Isten odafenn!
o sem turi már sikaig, hogy nyomorgunk idelent.
Mert volt nekunk agy Adrianak, Brassonnk — arra varunk,
„Mindent vissza“! Lesz meg ujra Nagymagyarorszagunk.*

În românește:

1. Vom învia!

Și străzile Brașovului sînt călcate încă de bocanci străini, în timp ce sărmanii unguri vagabondează ca cerșetori. Le curge sîngele de douăzeci de ani, de cînd la Trianon s-a scris această tragedie. Lumea vede că la Trianon nu s-au clădit decît cetăți de carton.

Ardealul este minunat! Este comoara noastră scumpă, cătușele de hîrtie încep să se dezlege. Calvarul nostru cere răzbunare! Mugurii ce se deschid ne aduc un viitor mai bun.

S-a născut Messia ungarilor, mijeste marea înviere. Lumea mare va porni în ropot de aplauze cînd crucea grea a poporului maghiar va fi dărimată.

2. Cred în învierea Ungariei.

...Știu să mă orientez: Știu unde vine Miazăzi și Răsăritul, dar nu știu unde este răsăritul pentru acest pământ scump. Sint îndrăgostit de acest pământ scump ca tinărul de mireasa sa. *Il iubesc și cred în învierea Ungariei.*

3. Pe malurile Mureșului.

Pe malul Mureșului este o căsuță în care am crescut. Sint pribeag totuși, fără căpătii, fiindcă îmi este interzis să mă întorc pe malul Mureșului să văd mormintul mamei mele.

Știu însă că în curînd voi umbla iar pe acolo și voi mai aduce trandafiri ungurești pe mormintul mamei.

Va mai răsuna imnul maghiar pe malurile bătrînului Mureș și soarele va mai luci acolo pe sabia lui Horty.

4. Frați maghiari

Frați maghiari! vom ajunge timpul cînd o să putem merge în Banat!

*Horty ne va conduce în curînd la Arad!
Dreptatea nu o credem numai, ci o și pretindem.
Nervii noștri nu mai îndură atîta ticăloșie.*

*Frați maghiari!
Sus fruntea!
Dumnezeu din cer este bun.
Nici el nu va răbda mult să vadă cît suferim!
Adriatica a fost a noastră, al nostru a fost și
Brașovul, le așteptăm să ne revină!
„Totul înapoi“!*

Pentru tinerii premilitari (Levente) s-a compus un marș în care se vorbește de „Intrarea în Timișoara“, „Injunghierea valahilor cu baioneta“ și „Impușcarea valahilor“

Levente indolô

I.

*Érik a ropogos cseresznye
Kerik a lovamat cserébe
En a lovamat cserébe
Senkinek sem adom
Avel megyes Temesvarra
Csárdás kiss angyalom.
Igy akar, ugy akar
Nem akar a babam szeretni*

II

*Kérik a szuronyom cserébe
En a szuronyon cserébe
Senkinek sem adom
avai zsurom le az olát
Csárdás kis angyalom.*

Refr.

Marșul premilitarilor

I.

*Cireșele fragede se rumenesc
Mi se cere să dau calul, să fac schimb.
Nu-mi schimb calul cu nimeni,
Cu el voi merge la Timișoara*

Refren:

*Așa și numai așa vrea să mă iubească
drăguța.*

II

*Mi se cere să-mi dau baioneta în
schimb.
Nu-mi schimb baioneta cu nimeni,
cu ea voi injunghia valahii,
Draga mea, drăguța mea.*

Refren.

III

*Kérlek a puskámat cserébe
En a puskámat cserébe
Senkinek sem adom
Aval lövöm le az olát
Csárdás kis angyalom.*

Refr.

III

*Mi se cere să-mi dau pușca, s-o schimb.
Nu-mi schimba pușca mea cu nimeni,
cu ea voi împușca valahii,
Draga mea, drăguța mea.*

Refren.

— Un alt marș, anunță pe Ungurii din Arad și Timișoara că: „Hotarele Trianoului blestemat s-au dărimat”, iar „Cînd va trece iarna, va veni reinvierea și vor bubui armele ungurești”.

I.

*Testvérek, testvérek Arad Temesváron
Ne hulljon könnyetek a sohaly se szálljon
Ne hulljon könnyetek Isten segít végre
Mert vissza tér a Távaszra Erdély
csonka népe.*

II.

*Romba már a batar trianonra átok
Sok magyar szenvedett husz évi rabságot
Sok magyar anyának könnyes volt arcája
A jó Isten, aki fent van letörölte mára.*

III.

*Na elmulik a tél itt lesz a kikelet
Es dörögsi égnek szerteszett az éjbe
Táborütözek égnek szerteszett az éjbe.
Es leborul imadkozni Erdely boldog népe.*

IV.

*En Istenem atyám csak hogy est
megertem
Hogy Erdély földjére újra avisza
tértem
Verje meg az Isten vagy hogy ha van
atok
Az verke meg trianoba az egész
antántot.*

II.

*Fraților din Arad și Timișoara, nu mai
oftați și nu mai
plîngeți, Dumnezeu ne va ajuta și po-
porul ciuntit al Ardealului se va în-
toarce pînă la primăvară.*

III.

*Hotarele s-au dărimat, Trianonul bles-
temat. Mulți Unguri au fost robiți 22
de ani, multe nume maghiare au plîns
cu lacrimi, dar bunul Dumnezeu din
ceruri le-a șters lacrimile astăzi.*

IV.

*Cînd va trece iarna, va veni reinvierea
și vor bubui armele ungurești, vor arde
focurile de bivouac în noapte și va în-
genunchea la rugă poporul fericit al Ar-
dealului.*

*Dumnezeule Mare, îți mulțumesc că
m-am putut întoarce pe pămîntul Ar-
dealului. D-zeu să bată Antanta, sau
dacă blestemul are putere, să bată An-
tanta întregă la Trianon.*

— O altă poezie de factură „patriotică“ este „*Senki Foldje*“ (Pământul nimănuî“, al cărei autor, Guthy Jenő, încearcă să strecoare convingerea că în curând „honvezii vor elibera de suferințe pe mamele maghiare din Banatul iugoslav“.

„SEMKI FOLDJE“

*Megálltam a Tisza partján,
Konnyes szemmel neztem a Banatot
Jojszöt hozott felém a szél.
úgy hallotam valaki kiáltott.
Ne sirjatok magyar anyák
nemsokára jönnek a honvédek
Nem lesz Bánát „Senki földje“
vegé lesz a sok-sok szenvedésnek.
Azért gyászol a Délvidék
mert a Bánát nem került meg vissza
Csonka hazány Magyarország
nem lehet határfolye a Tisza
Horty, Hitler, Mussolini
a többit honvéd! Büszkeségünk!
Te se feledd, csonka méö az ország.*

Mohol, 1941 Október 27.

PĂMÎNTUL NIMĂNUÎ

*M-am oprit pe malul Tisei!
Și cu lacrimi în ochi am privit Banatul
Vintul aducea spre mine vaiete
și strigăte de durere.
Nu plîngeți mame maghiare,
căci nu peste mult vor veni honvezii.
Banatul nu va fi „Pământul nimănuî“
așa că se vor sfîrși și multele suferințe.
Délvidék-ul (Ținutul de Sud) este în doliu
căci Banatul nu s-a întors încă.
Tisa nu poate fi riul de frontieră
al ciuntitei noastre patrii, Ungaria.
Horty, Hitler, Mussolini vor aranja și restul, și aceasta.
Honved ungur! Mîndria noastră!
nu uita nici tu că țara este încă ciuntită.*

— Cîntecul patriotic „Magyar Kolozsvár“ (Clujul unguresc), a fost executat la un concert dat în ziua de 15 Martie a.c. în sala Colegiului Universitar din Cluj.

MAGYAR KOLOZSVÁR

*Akarminek irtak más sohasem voltál,
Magyar voltál mindig, szép kincses Kolozsvár,
Utcaid tereid, bárhogyan nevezték
Megtalálték, akik magyarul keresték.*

Más azinü zúszlokkal diszitettek házat,
Szemenik csak piros fehér, zöldet láttak.
Elhetek itt hangos urasokodó népek
A te höveid csak magyarul beszletek
Matyás szobrunk felett barmily volt az égbolt
A igazság napja nundie a nuiénk volt.
Uj templobam más nyelv bármit imázott.
A maayar imáddzag magálbra szállott.
Most a sersforgásban magyar végvar lettél.
Közeli a hátarnal meszib nézegetni
Mintha hivegaton integetnel délnek
Es üzened nekik: Brasso, Torda, Arad
Mindég magyár volt és mindig magyar marad.

CLUJUL UNGURESC

Oricum te-ar fi numit, născând nu ai fost altul,
Întotdeauna ai fost unguresc, frumos și bogat Cluj.
Oricum ți-ar fi botezat piețile și străzile,
Cei ce le căutau ungurește le găseau.
Casele ți-au fost pavozate cu alte culori
Ochii noștri însă vedeau doar roșu, alb, verde,
Au putut domni aici popoare gălăgioase,
Pietrele toate însă vorbeau numai ungurește,
Oricare ar fi fost bolta cerească ce acoperea
statuia lui Matei (Corvinul),
Ziua dreptății a fost întotdeauna a noastră.
Orice rugă se rosteau în alte limbi în biserici noi,
Rugăciunea ungară se ridica mai sus.
Soarta te-a făcut acum fortăreață de frontieră maghiară
Dar cu cât ești mai aproape de frontieră cu atât vezi mai departe.
Și făcând semn de chemare Sudului,
Și multor orașe surori rămase la străini,
Le vestești că Brașovul, Turda, Aradul,
au fost și vor rămâne veșnic ungurești.

— Marșul „Asociației foștilor luptători” „Tüzharcosok Szovetsége” cuprinde aluzia ce se face în cea de-a doua strofă „la cele trei piscuri și cele patru riuri de argint” din stema Ungariei, ce se referă la munții Tatra, Fatra și Matra, din care primii doi sînt în Slovacia, precum și la riurile Dunărea, Tisa, Drava și Sava, care simbolizează integritatea Ungariei Mari în bazinul Carpaților.

Iată textul marșului:

„TÜZHARCOS INDULO“

*Bajtars siess mar! Ujra hadba varunk
Kik veled alltunk annyi vad vihart,
S kik hullo verrel vedtunk meg hatarunk
Mikor halalla szantek a magyart
Bar Csszetortek regi fagyveruntek.*

*A kardokat a tepett lobogeot.
Meg szamon ketjuk osi foldjeinket
Es szamon tartunk minden arulot!*

*Bajtars siese már. Ujru hadba varunk
Es szamon kerunk minden cseppny konneyet,
Mit holt vitezek erva nepe sirt.
S ha venen is, deruttote fejjel
De habda vissuk azt a regi loboget
Es visszavivjuk vegso gyozelemmel.
a haros bercet a negy ezust folyot.*

În traducere:

„MARȘUL FOȘTILOR LUPTĂTORI“

Grăbiți-vă camarazi! Vă așteaptă din nou sub drapel cei ce împreună cu voi au înfruntat atâtea furtuni cumplite și au apărât cu sîngele lor granițele, atunci cînd Ungurii au fost condamnați la moarte.

Deși armele noastre vechi, săbiile și drapelele ciuruite de gloanțe ne-au fost smulse, *vom mai pretinde să ni se dea socoteala pămîntului nostru strămoșesc și-i urmărim pe toți trădătorii.*

Camarazi, grăbiți-vă! Vă așteptăm din nou sub drapel, vom cere socoteala fiecărei lacrimi vărsate de orfanii eroilor căzuți.

Chiar dacă sintem bătrîni, cu tîmplele cărunte, totuși vom duce în război vechiul nostru drapel și *vom recîștiga prin lupte, în victorie finală cele trei piscuri și cele patru riuri de argint.*

Un alt marș cu aceeași temă revizionistă este:

INDULÓ 2

*Arra keleten a berces hegyeken
Tárogató szól mostan mindenhol
Tábor tűz is ég szerte szée
Es ott öröködik sok Magyar vitéz*

Refr.

*En Istenem légy velünk
Arad Brassó kel nakünk
Arad Brassó vissza jár
Vissza Temesvár.*

II.

*Inkább szaz halál de a régi határ
Folyon a vére aki ellent áll
Erdly berce zeng haljatok itt lent,
Hogy százezer Magyar a határra ment.*

Refr.

III.

*Nyögtünk rab igat haszontek evem at
Sok Maayar szevend most még oda at
Ne csüggedjete ne hulljon a könnyetek
Derül már az és ott felettetek.*

Refr.

IV.

*Mert a honvéd már tovább úgy sem vár
Megyen előre schol meg nem áll
Arad, Temesvár, Brassó, Segesvár,
Vissza tértek mind rövidesen már.*

În românește:

*Colo în munți spre Răsărit
Buciumul răsună peste văi și munți
Și focuri de bivuac pîlpîie în noapte.
Acolo stă de veghe mulțimea de ostași maghiari.*

Refren.

*Dumnezeule, fii cu noi
Ne trebuie Aradul și Brașovul
Aradul și Brașovul ni se cuvin
și ni se cuvine și Timișoara.*

II.

*Mai bine murim de o sută de ori,
Dar vrem vechile hotare,
Să curgă singele celor ce se opun,
Vuiesc munții Ardealului
să știți voi, cei de jos,
că o sută de mii de unguri
au plecat la frontiere.*

Refr.

III.

*Am fost robi în jug timp de 22 de ani și
mulți unguri mai suferă încă dincolo,
Dar să nu deznădăjduiți, nu mai
plîngeți, se inseninează cerul deasupra
voastră.*

Refr.

IV.

*Soldatul ungur nu așteaptă mult,
Merge înainte nu se oprește
nicăieri, Aradul, Timișoara, Brașovul
și Sighișoara se vor întoarce curînd.*

Tot în seria acestora sînt și următoarele 3 cîntece injurioase la adresa României, răspindite pe foi volante:

1. HARGI — DAL

*Előre szekely testverek eljöt har a vágóra
Megharsant már a kürt fel a diadalra.*

*Ne hagyjuk Erdélyorszagot a román rabigába
Nem leszünk mi már ezután zsarnokok rabszolgája.*

*Elmult már huszonegy éve mióta rabok vagytok
Tizen kilenétől románok bitorolják szép hazátok
Dobjátok le a bilincset nem engedjünk nem nem scha
Csak azt kiáltjuk, hogy mindent vissza vissza.*

*Fényesebb a lánonál a kard ez vezérli a kart
Szivmnkbol szép hazánkért lelkesüljön a magyar
Fegyvert a kezetekbe csak így fogynk mi engedni.*

*Jogossan követeljük ki mokány fajok
Hét vármegyét követelünk zsarnokok bitoroltok
Ez az amit követelünk ezt nem adjátok
Romániába szeditek össze ti a sátorfátok.*

2. HAZAFIÁS DALOK

*Sigyázz román figyelj nagyon vigyázz magadra
Ne kíváncz soha többre vissza Magyarországra
Mert a Magyar éz a Szekély nem engedi meg soha
Ulj nyugodtan a hazádba fő a jó mamaliga.*

*Látod román ugye, hogy látod ezt a nagy vizet
Bele folytatlak én tégedet nem látod meg az eget
Bocskoros román kincses Erdély nem a tied add vissza
Ha nem adod vissza megitatlak nem leszel szomjas scha.*

*Hallod orosz a füled poros vigyázz nagyon magadra
Ne kíváncz Budapestre nem lesz abbol semmi se
Mert a magyar és a német szuronyát nem kiméli
Főlnyársolnak egyszeribe anyád elfog siratni.*

*Hallod orosz ne félj ne fáz nem vagy Szibériába
Ha így akarod ott lehetel úgy hiszem nem sokára
Szaladni fogsz magyar, német golyója fog zavarni
Golyó talál hulla leszel zsenát fognak siratni.*

3. ERDÉLY INDULÓK

Elhangzott a szó zeng az induló a trombita előre szittya
Berceink román Erdély határán lengnek zászlaink győzelemre int.
Kincsés Erdély itt vagynk érted élünk és halunk
Gyöz a szittya fergeteg a rohanó hádsereg.

Kiderült es eg amit vártunk rég világosabb lett bazánk felett
Oseing földje szívünk reményo újra miénk lett bocskoros mehetsz.
Előre hat magyarok pakoljatok románok.
Szép hazánkba a román nem parancsol már.

În românețe:

1. Cîntec de război

Înainte, frați secui, a sunat ceasul, goarna ne cheamă la victorie, să nu
lăsăm Ardealul în robia românească, nu vom mai fi sclavii tiranilor.

De 21 de ani sînteți robi, de la 1919 românii vă uzurpă țara voastră frumoasă, jos cătușele, nu vă mai lăsăm, nu, nu, niciodată și strigăm: Totul înapoi.

Sabia e mai strălucitoare decît lanțul și ea ne conduce brațul, dacă Ungurii se însuflețesc din inimă pentru frumoasa noastră patrie. Luați arma în mînă fiindcă numai așa vom învinge, iar *Ardealul nostru frumos nu-l vom mai lăsa.*

Pe dreptate pretindem ca neamul „nu știu“ să iasă afară și cerem înapoi cele 7 județe de la uzurpatorii tirani. Acestea le pretindem să ni le dați înapoi, iar dacă nu vreți să ni le dați, o să vă adunați boarfele risipite tocmai în România.

2. Cîntece patriotice

Drepți Române! Ascultă încoace, păzește-te bine să nu mai dorești să te întorci în Ungaria vreodată, fiindcă ungurii și secuii nu-ți vor da voie niciodată. Stai acasă în țara ta, unde ți se fierbe mămăliguța bună.

Vezi, Române, apa aceasta mare? Te vei îneca în ea, de nu vei mai vedea niciodată cerul. Române opincar, Ardealul plin de bogății nu este al tău, dă-ni-l înapoi, căci dacă nu vrei să ni-l dai, te voi adăpa de nu-ți va fi sete niciodată.

Ascultă rusule cu urechi murdare, păzește-te bine, nu te dori la Budapesta, fiindcă nu se va alege nimic din dorința ta, deoarece ungurii și germanii nu-și menajează baionetele, te vor trage pe frigare și te va plînge mamă-ta.

Rusule, să nu-ți fie frică, nu tremura, nu ești în Siberia, dar dacă vrei, cred că acolo ai să ajungi în curînd, fiindcă vei fugi din fața gloanțelor ungu-rești și germane, te va nimeri un glonte, te vei face cadavru și te vor plînge neamurile.

3. Marșuri ardelenice

S-a dat ordinul, răsună marșul și goarna, înainte sciților, pe crestele munților și frontierele Ardealului flutură drapelele noastre în semn de victorie.

Ardealule bogat, am sosit, pentru tine trăim și murim. Învinge furtuna scitică, armata năvălitoare.

Înseninarea cerului după care am așteptat de mult, a luminat mai mult patria noastră, pământul strămoșilor, speranța inimilor noastre ne-a revenit din nou, opincărilor puteți pleca.

Înainte deci unguri, împachetați români, în patria noastră frumoasă românii nu mai poruncesc.

Etc... etc...

În afară de această literatură versificată de propagandă revizionistă au fost tipărite cărți cu caracter istoric în care prin argumentări false se încearcă mistificarea originii poporului român.

Acest scop caută să-l servească de pildă lucrarea revizionistă a profesorului universitar, Cholnoky Jenő, intitulată „Erdélyi Képek” (Imagini ardelenene) tipărită în editura Franklin din Budapesta.

Profesorul secundar Honti Jenő, într-o recenzie făcută acestei lucrări în revista lunară „Magyar Kultura” din 5 ianuarie a.c., insinuează că marele merit al lui Cholnoky Jenő este de a fi „dovedit într-un mod mai clar ca lumina zilei că numai ungurii au drepturi în Ardeal. Așa zisele „drepturi istorice” ale Românilor sînt basme inventate în mod viclean pentru inducerea în eroare a celor neinițiați. Sub loviturile de ciocan ale lui Cholnoky, teoria mincinoasă daco-romană s-a spulberat”.

O parte însemnată în propaganda revizionistă o reprezintă manualele de școală, care cuprind cel mai deșănțat revizionism, îndreptat nu numai împotriva României, ci a tuturor statelor vecine Ungariei.

O dovadă elocventă în această privință este oferită de manualul „Geografia Ungariei pentru cl. I-a a Gimnaziului și a Școalelor civile de băieți și de fete”, de dr. Ioan Karl și vitéz Victor Temesy, tradus în românește pentru uzul secțiilor românești ale școlilor de stat din Ungaria.

Manualul este aprobat de Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice ungar cu ord. Nr. 57.231/941 — V. În el, Ungaria este prezentată în hotarele din 1918, înglobînd toate regiunile pierdute, care azi formează teritoriul național al Croației, Germaniei, Italiei, României și Slovaciei, precum și teritoriul Banatului iugoslav, a cărui apartenență încă nu este fixată — iar prin recapitulările ce urmează după descrierea fiecărei regiuni, elevii sînt instigați împotriva țărilor și națiunilor vecine care dețin aceste regiuni.

Astfel, la pag. 23, hotarele Ungariei sînt astfel definite: „Țara noastră se întinde în mijlocul Europei. Jur împrejur se găsesc țări străine și numai o mică parte atinge Marea Adriatică”.

La pag. 35, 38, 39 se vorbește despre orașele Timișoara și Arad ca fiind în Ungaria, de asemenea și despre orașele din Banatul iugoslav.

La pag. 43—53, unde este tratată „Transdanubia”, teritoriile de la frontiera de vest ale Vechii Ungarii care azi aparțin Reichului, — sînt considerate ca făcînd parte din Ungaria. Astfel la pag. 43 se vorbește de riul Lajta, munții Lajta și munții Rosalia ca fiind în Ungaria, deși aceștia se află pe teritoriu german.

La pag. 59, în descrierea „Cîmpiei Mici a Ungariei”, însăși Bratislava, capitala Slovaciei este trecută ca oraș din Ungaria, cu denumirea Pozsony”.

La pag. 61, din nou se afirmă că „Bazinul unguresc este înconjurat de la Pozsony (Bratislava) pînă la Orșova” de cununa Carpaților, iar mai jos: „Țara de Sus de Nord-Vest” (Slovacia actuală) „cuprinde partea nord-vestică a țării noastre”. În continuare, pînă la pag. 76 se tratează geografia Slovaciei, teritoriul ei național fiind considerat ca parte integrantă a Ungariei”.

De la pag. 83 pînă la pag. 103 se tratează Ardealul întreg, fără considerare la frontiera stabilită prin arbitrajul de la Viena. Afară de faptul că actualele frontiere nu sînt luate în seamă, această parte a manualului mai conține și pasaje de defăimare a românilor din Ardeal. Astfel, la capitolul „Viața economică”, se afirmă că situația economică a Ardealului este mai rea decît a altor ținuturi din Ungaria, datorită condițiilor.

La pag. 103—108, sub denumirea de „Ținutul muntos de Sud-Vest și litoralul”, se tratează Croația, Dalmația și Fiume, ca făcînd parte din Ungaria.

Abia la pag. 110 se amintește ceva despre actualele frontiere, la un capitol special: „*Partea a IV-a. Ungaria mutilată*”. În acest capitol sînt enumerate regiunile „*căre nu au fost încă recistigate*” și între altele se afirmă următoarele: „*Am pierdut cele mai renumite stațiuni balneare, ne-au depozat de tărîmul mării. Ne-au luat orașele de cel mai înalt grad de cultură, ca Pozsony (Bratislava), Brașov, Arad, Timișoara și Fiume*” (p. 110).

Este de remarcat, că în acest manual actualele frontiere stabilite prin arbitraje de la Viena (față de Slovacia și România), precum și cele față de Reich și Croația, sînt considerate ca „*granițe trianonice*”, iar Ungaria mărită continuă să fie numită „*Ungaria mutilată*”.

La pag. 113, după ce se amintește elevilor, că „*Burgenlandul*” aparține Reichului, iar „*Ținutul de Sus*” azi este Slovacia independentă, se pun o serie de întrebări menite să ațite ura generațiilor tinere împotriva tuturor vecinilor.

În partea a V-a, „*Înceierea*”, din nou se afirmă că unitatea geografică a Ungariei îngrădită de lanțul carpatic, este desăvîrșită și „*țara noastră foarmează cea mai perfectă unitate hidrografică de pe pămînt*”.

Manualul este terminat cu „*axioma*” revizionistă: „*Ungaria mutilată nu e țară, Ungaria intrucă e un rai*”.

Faptul, că acest manual este aprobat de către Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice, în luna mai 1941 și este întrebuințat în toate școlile din Ungaria, fiind impus și școlilor minoritare, denotă mentalitatea oficialității ungare, demascînd revizionismul ungar față de toți vecinii, fără considerare la recunoștința datorată Italiei și Germaniei și fără să se țină socoteală de hotărîrile acestora, date prin cele două arbitraje de la Viena.

5. Hărți și manifeste

Un alt procedeu des folosit de propaganda revizionistă ungară sînt hărțile și manifestele răspindite în rîndurile populației maghiare.

De exemplu, o hartă imprimată pe cartoane de mărimea unei cărți de vizită are conturat în jurul anului 1941 hotarele Ungariei Mari, din care sînt proiectate raze de culoare verde. Inscripția în ungurește de sub hartă cuprinde o urare: „*Să ne dea Dumnezeu tuturor un viitor mai frumos — 1941*”.

Deosebit de edificatoare în ce privește obiectivul final urmărit de revizionişti de la Budapesta este harta publicată în revista „*Vasárnap*” din 20 aprilie 1941, unde alături de Müraköz, Baranya și Bacica, este trecut și Banatul iugoslav ca încorporat de Ungaria și unde la vest figurează încă frontierele Ungariei Mari (regiunea Fiume și Burgenland).

Diferite firme comerciale obișnuiesc să pună în cutiile tip de alimente (cafea, zahăr, ceai, bomboane), cite un imprimat hartă format mic, reprezentînd Ungaria actuală, încadrată în „*Ungaria Mare*” (vezi fig. 3).

În ziua de 5 septembrie 1941, cînd s-a sărbătorit „*eliberarea*” Ardealului, propaganda revizionistă maghiară a răspîndit o serie de manifeste și foi volante, în care pe lîngă declararea fățișă a revendicărilor teritoriale față de români, nu s-a ezitat să se releve chiar sentimentele de nemulțumire și ură ale ungarilor față de puterile Axei, învinuite că nu au satisfăcut pe deplin aspirațiile naționale maghiare.

În acest sens, iată ce cuprinde manifestul intitulat „*Imnul Sfintei Mutilate*”:

„*Suvenirul istoric al ziarului „Jóestét”*”

Reîntoarcerea Clujului, 11 sept. 1940.

„*Imnul Sfintei Mutilate*”.

Suferința noastră este îngrozitoare, ni s-a amputat o mină și un picior. Vai, sfînta noastră schilodire!

Cu un ochi plîngem, cu celălalt ridem, inima ne este raiul, iar creierul infernul. Cînd privim spre dreapta ne podîdesc lacrimile, iar cînd privim spre stînga, ni se încheștează pumnii și scrișnim din dinți.

Arad, Timișoara, Lugoj și Turda! sufletul nostru păstrează acest teribil secret, greutatea căruia ne strînge inima și ne întristează de moarte.

Braşov, Sighişoara, Deva şi Hunedoara, sînt lumini care s-au stins, ochii ne sînt împăienjeniţi de lacrimi, vai, *Aiudul*, comoara noastră răpită.

Alba Iulia şi trista Sirie sînt acoperite de vîlul îndoliat al morţii, sub care inimile noastre tremură, şi totuşi noi credem cu sălbatecă îndîrjire.

Credem într-o nouă înviere, în veşnica neperire, credem nestrămutaţi în dorinţa noastră, ducindu-ne mai departe povara zilelor.

Calvarul odată totuşi se va termina şi vom mîncea aceeaşi pîine în întregul Ardeal.

După Traianon va pieri şi Viena, iar noi totuşi vom trăi, — da! vom trăi.

Să trăim toţi ca unul, liberi, ah, ce putere de neînvins! *Dumnezeul ungarilor* este cu noi în durerile noastre titanice.

Un ochi plinge, celălalt ride, trupul mutilat se cutremură, credinţa nu poate fi înfrîntă de nimeni şi ea îşi înalţă imnul spre ceruri.

Hadur* ştie prea bine ce înseamnă imnul ce străbate în cer *Mutilata îşi cere înapoi membrele pierdute*“.

La Cluj a fost răspîndit manifestul de mai jos, semnat de Preda Iosef, artist refugiat din Ardeal, care conţine o combinare de texte revizioniste.

Astfel, după titlu: „*Totul înapoi*“ scrie cu litere mari, urmează „*Crezul revizionist*“, apoi dorinţa autorului ca primăvara să-l readucă liber în *Ardealul de Sud*. La sfîrşit se găseşte un fragment dintr-o operetă revizionistă, în care se preamăreşte „*frumoasa Ungarie Mare*“.

În ziua de anul nou 1942 a fost afişat la Cluj următorul manifest revizionist scris cu mîna, probabil pentru a i se da o notă de clandestinism:

„Tordat visza!

Gondoljatos azokra akiket veresnek a magyarsagukért. Akiket Szebenbe hurcolnak. Akiket mindenükből kilorgatnak. Akik rettegésben es elnyomat ásbán élnék.

Gondoljatos Dél erdelyre.

Aradot visza!“

În traducere:

„Turda înapoi!

Gîndiţi-vă la cei ce sînt bătuiţi la singe pentru că sînt unguri, — care sînt tîrîţi la Sibiu, — care sînt deposezaţi de tot ce au, care trăiesc în groază şi opresiune.

Gîndiţi-vă la Ardealul de Sud.

Aradul înapoi.“

6. Teatrul.

Propaganda revizionistă ungară acordă un deosebit sprijin producţiilor literare teatrale, care urmăresc exaltarea spiritului de revanşă al populaţiei maghiare şi răsturnarea adevărului că poporul român este băstinaş în Transilvania.

Astfel, o piesă de teatru scrisă de un elev de clasa a III-a de liceu, primitivă şi copilărească, a fost tipărită de Liga Revizionistă Maghiară şi răspîndită în numeroase exemplare printre elevi şi soldaţi.

Această piesă — care reprezintă alegoric dezmembrarea Ungariei — a fost reprezentată la serbarea Patroanei Artileriei Sf. Barbara (4 decembrie 1941) de către soldaţii Divizionului 27 Artilerie din Tg. Mureş.

De remarcat, că la jucarea acestei piese, care prezintă pe români, slovaci şi croaţi ca nişte servitori laşi ce îşi fură stăpînul cînd îl ştiu bolnav, dar care fug înspăimîntaţi părăsindu-şi prada cînd simt că aceasta îşi revine în puteri, — rolurile au fost distribuite soldaţilor de origine etnică corespunzătoare personajului înfăţişat.

(* Hadur — divinitate a ungarilor înainte de a fi creştinaţi.)

De asemenea, notăm că în originalul piesei ia parte la împărțirea Ungariei și Germania din Burgeland, însă din motive lesne de înțeles, la jucarea ei pe scenă piesa a fost amputată, scoțându-se pasaje referitoare la germani.

În afară de această piesă de teatru, se repetă prezentarea pe scenele teatrelor ungare a pieselor ce au fost citate în lucrarea „Acțiunea revizionistă maghiară” din septembrie 1941, ca:

- „Legyen úgy mit regen volt” (Să fie totul cum a fost odinioară);
- „Hajnolodik” (Se crapă de ziuă);
- „Elnémult harangok” (Clopotele amuțite);
- „Bukaresti kaland” (Aventura bucureșteană) și
- „Kolozsvári darido” (Cheful de la Cluj).

7. Discursurile ocazionale

Discursurile ocazionale, rostite îndeosebi de oamenii politici ai Ungariei constituiesc de asemenea un mijloc pentru a menține trează conștiința poporului maghiar și a-i hrăni optimismul față de realizarea aspirațiilor revizioniste. Astfel:

— La 26 septembrie 1941, cu ocazia întoarcerii din manevre a Batalionului 24 Vinători de Frontieră în garnizoana de reședință Tg. Secuiesc, autoritățile locale i-au organizat o primire oficială în fața monumentului revizionist „Steagul țării”.

Cuvântărilor rostite de primarul orașului și preotul reformat din localitate, le-a răspuns comandantul batalionului, un lt. colonel, care arătând drapelul ridicat simbolic numai la jumătatea catargului, a afirmat că „în curînd steagul va fi ridicat pînă la vîrf, vestînd „eliberarea” Ardealului întreg”.

În discursul ținut de Arhiducele Iosif de Habsburg, la 26 octombrie 1941, în comuna Săcuieni, județul Bihor, cu ocazia ridicării „Steagului Țării”, acesta a spus între altele: „Steagul Țării nu este un nume simplu, ci cel mai semnificativ nume pe care-l poate rosti o națiune. Acest nume ne spune să fim uniți pentru a apăra scumpa noastră patrie față de oricine și să reconstituim țara Sfîntului Ștefan. Ridicați steagul în virful catargului, să propovăduiască bucuria noastră că ne-am întors în sinul patriei mame și apoi să-l coborîm pe jumătate, ca semn că renașterea ungară nu este încă desăvîrșită”.

În ziua de 7 noiembrie 1941, la o întrunire ținută în comuna Bandul-Unguresc de frunțașii partidului guvernamental din Transilvania de Nord, printre vorbitori a fost Teleky Artur, președintele organizației partidului din Tg. Mureș, care în cuvinte înjurioase la adresa României, a căutat să accentueze pretențiile drepturi maghiare asupra Ardealului. „Să nu credeți, a spus Teleky Artur adresîndu-se asistentei, că această frontieră este definitivă, deoarece atît Germania cît și Italia ne-au promis că în scurt timp Ungaria se va întinde iarăși în hotarele pe care le-a avut înainte de războiul mondial.

Valahii care prin date false susțin că au aici peste un milion de suflete și că ar fi băștinași pe aceste ținuturi ale Ardealului, vor dispărea în cel mai scurt timp de pe aceste plaiuri ungurești”.

Interesant de relevat este opinia emisă de Teleky Artur, în privința modului de părăsire de către români a Ardealului, a cărei dată o fixează pînă la „Crăciunul 1941, cînd nu se va mai găsi nici o urmă de opincar valah în Ungaria, fiindcă vor fi siliți să se refugieze în Transnistria, unde le este locul”.

Vicepreședintele partidului guvernamental, dr. Kőlcsey Istvan a rostit un discurs la sfîrșitul lunii octombrie 1941, cu prilejul constituirii organizației partidului guvernamental de la Zombor (Bacska), declarînd între altele: „În ciuda tuturor știrilor contrare ce se răspindesc, Banatul aparține Ungariei și aneierea lui nu este decît o chestiune de timp”. Apoi, dr. Kőlcsey Istvan și-a încheiat cuvîntarea, arătînd: „Ținta hotărîtă și constantă a partidului guvernamental este refacerea Ungariei Mari”.

La 9 noiembrie 1941, cu prilejul deschiderii cu mare fast a primei stagiuni a Teatrului Național din Cluj, nu s-a omis să se accentueze asupra „pretensei superiorități a civilizației și culturii maghiare, precum și a dreptului Ungariei asupra Ardealului pe care l-a stăpînit 1000 de ani.

Apoi, Clujul a fost poavazat cu drapele și au fost afișate placate pe care se citeau „*Ardealul a fost totdeauna unguresc și așa va fi pe veci*“, „*Ardealul este unguresc*“, „*Ardealul este unit pe veci cu patria mamă, Ungaria*“.

În *ședința Camerei Deputaților* din 25.IX.1941, au luat cuvîntul și deputații ardeleni din partidul ardelenesc: Arvay Arpad și Balogh Artur.

Între altele *deputatul Arvay* a declarat că: „*Suferințele ungarilor încă nu au luat sfîrșit. Dincolo de hotarele Ungariei mai sînt încă 700.000 de unguri, care așteaptă să fie eliberați din robia Egiptului*“.

La rîndul său, *deputatul Balogh Artur* a căutat să scoată în evidență pretenziunile merite ce le-ar avea Ungaria în privința politicii minoritare, în contrast cu intoleranța din țările vecine. „*Dincolo de hotarele ungaro-române, a spus Balogh, frații noștri de singe suferă, situația lor fiind insuportabilă. Honvedul însă va recîștiga și ceea ce pînă azi nu ne-a revenit*“.

La 1 Decembrie 1941, *deputatul Miko Imre* din partidul ardelean a ținut la Cluj o conferință avînd ca subiect: „*Recolonizarea în patrie a ungarilor de dincolo de Carpați*“. După ce a arătat hotărîrea guvernului ungar de a readuce în patrie pe toți Ungurii în Vechiul Regat al României, oratorul a declarat: „*Ungaria de cînd trăiește în bazinul Carpaților, a năzuit ca acest spațiu vital să-l umple cu unguri. Acest lucru nu a reușit pe deplin, deoarece în acest punct al Europei, ungurii au fost siliți să se bată cu toate puterile năvălitoare și în timp ce națiunea militară ungară a sîngerat, locul ei a fost ocupat de popoare iuboghe prolifiche și lipsite de pretențiuni, care s-au infiltrat în aceste regiuni ungurești. Războaiele și situația internă vitregă, au făcut ca o parte însemnată de unguri să caute o așezare dincolo de Carpați*“.

Ungurimea n-a avut niciodată aspirațiuni peste Carpați. În schimb statul maghiar și-a revendicat și își revendică dreptul său asupra întregului bazin carpatic. Acest teritoriu milenar îl vom putea apăra și păstra, numai colonizînd în bazinul carpatic pe toți ungurii împrăștiati în întreaga lume.

Colonizarea ungarilor ar urma să se facă în Ardealul întreg, care să revină Ungariei, iar românii să fie colonizați în teritoriile de la Est, ocupate recent de către România“.

Afirmatiunea că ungurimea nu a avut niciodată aspirațiuni peste Carpați, este dezmințită de lucrarea revizionistă „*Primele așezări, istoria și situația ungarilor din Moldova*“, publicată de „*Institutul pentru Studii Minoritare*“ al Universității din Pécs. În această lucrare se afirmă că „*versantul estic al Carpaților este locuit de Unguri pînă la Siret și că înainte de descălecarea românilor și înființarea Moldovei, aceasta a fost locuită de unguri*“. De asemenea, se mai afirmă, că „*numărul ciangăilor ar fi de circa 120.000*“.

Presa ungară a comentat această lucrare, unde articole mergînd pînă la a afirma că sînt 7—800.000 unguri româniizați în România.

În felul acesta, *pentru cazul cînd la sfîrșitul războiului se va pune în discuție revizuirea arbitrajului de la Viena, propaganda ungară caută să exagereze pretențiunile Ungariei asupra teritoriilor românești, cu scopul de a-și crea platforma de pretențiuni minime în revendicarea Ardealului de Sud*.

Într-adevăr, în timp ce pînă în luna martie a.c. propaganda ungară se ocupa insistent de repatrierea Ciangăilor din Moldova și Bucovina, se remarcă o schimbare începînd cu luna mai a.c. în sensul că se caută să se dea o importanță cit mai mare ciangăilor și „*ungurilor româniizați*“ din România.

Cu prilejul Anului Nou 1942, Uniunea Națională Maghiară (Magyar Nemzeti Szövetség) a organizat o manifestație revizionistă la care a luat cuvîntul Zillinsky György, care a arătat că „*membrii Asociației nu vor înceta lupta lor pînă cînd nu vor fi refăcute hotarele istorice ale Ungariei milenare*“.

Răspunzînd, baronul Perényi a preamărit concepția de stat a regelui Stefan, spre a insinua că „*în Ungaria milenară singura națiune alcătuitoare de stat este națiunea maghiară. Toate celelalte popoare care se găsesc între hotarele milenare ale Ungariei, sînt venite ulterior, fiind primite cu bunăvoință de unguri, care și-au împărțit pîinea lor cu acești venetici toleranți*“.

În încheiere, oratorul a vorbit despre „*ungurii care n-au putut fi încorporați Ungariei, rămînînd încă și pe mai departe între hotarele istorice ale teritoriului Ungariei milenare*“.

În ziua de 7 ianuarie a.c. organizația partidului guvernamental din Kassa a organizat o șezătoare la care a participat și a luat cuvîntul și prefectul județului, Schell Peter, care a spus: „Pentru noi ungurii, bazinul carpatic reprezintă singurul cadru de viață posibilă“.

A luat apoi cuvîntul deputatul guvernamental Benes Zoltan, care a declarat: „Noi nu putem concepe altfel o nouă Europă, decît ca noua ordine mai dreaptă și mai etică, să restabilească hotarele Ungariei istorice. Această Europă nouă trebuie să recunoască marea misiune istorică a Ungariei milenare. Trebuie să recunoască realitatea, că în bazinul carpatic nici o altă putere în afară de Ungaria n-a știut să alcătuiască un organism de stat, care să fie capabil să asigure supraviețuirea popoarelor ce trăiesc aici. Nici în viitor, această misiune nu o va putea îndeplini decît națiunea maghiară“.

Pentru aceste preținse merite excepționale, oratorul a afirmat că: „Noua Europă nu se poate concepe fără unitatea desăvîrșită a Imperiului istoric maghiar“.

În cadrul ciclului de conferințe organizate de „Clubul Național“ (Országos Nemzeti Klub) din Budapesta, a conferențiat la sfîrșitul lunii ianuarie a.c., consilierul guvernamental Kelemen Cornel, despre „Noua Europă și Ungaria“.

Ocupîndu-se de punctul de vedere german în ce privește organizarea noii Europe, Kelemen Cornel a arătat că „Ungaria își însușește ideea Europei noi, ca o gîndire ce asigură națiunilor europene o soartă mai bună. O face însă în presupunerea că Ungaria independentă și liberă, va reprimi tot ce i s-a luat la Trianon și că va primi în bazinul dunărean rolul de conducere ce i se cuvine pentru apărarea dată Europei în cursul veacurilor, în baza poziției sale geografice și a personalităților sale proeminente“.

Aceste declarațiuni pun într-o perfectă lumină politica de oportunitate a Ungariei, care consideră formula noii Europe numai ca pe o platformă pentru realizarea unor aspirații imperialiste, în contradicție cu realitățile etnice și cu principiile național-socialiste.

În cadrul unei interpelări făcute în Camera Deputaților, deputatul ardelean contele Teleky Bela, ocupîndu-se de „Ideea Sfîntului Stefan și problema minorităților din Ungaria“, a declarat: „Dreptul nostru de prim născut în bazinul carpatic, existența noastră independentă și rolul nostru de conducător în bazinul dunărean, rol care purcede din așezarea noastră geografică, indică exact valoarea scopului fixat de politica noastră“.

Referindu-se apoi la minorități, Teleky Bela a spus: „Recunoaștem că în țara noastră trăiesc alături de noi și fii ai altor națiuni. Noi ștăm hotărît pe temelia concepției Sfîntului Stefan, însă aceasta nu înseamnă că în cadrul larg al Imperiului Sfîntului Stefan, în care se pot valida popoare primitive, ele să încerce prin faptul că sînt prolifiche, să aibă cuvînt în viața de stat“.

Aluzia ce se face evident la adresa populației românești, reliefează totodată cit de fantezistă este libertatea trimbițată de propaganda maghiară, a minorităților ce trăiesc în Ungaria.

La sfîrșitul lunii februarie a.c., cu ocazia instalării noului prefect al județului Bars-Hont, subprefectul acestui județ a ținut un discurs, în care după ce a condamnat pe aceia care provoacă conflicte între „unguri și unguri“, a spus: „Nu există Ardeal separat și nici o patrie mamă separată, ci numai o Ungarie mărită, dar încă ciuntită“.

La 15 martie a.c., cu prilejul aniversării revoluției de la 1848, au avut loc la Cluj mari serbări, în cadrul cărora s-au rostit discursuri revizioniste în privința Ardealului de Sud. Astfel, la una din aceste serbări luînd cuvîntul și Dányi Karoly, ca reprezentant al studenției, a declarat că „singurul gînd al tinerețului universitar maghiar este, ca prin singele lui să recîștige Ardealul ce se găsește încă sub stăpînirea primitivă a românilor. Hotarul dinspre Est a fost și va fi culmea Carpaților“.

Cu ocazia sfințirii la Budapesta a unor drapele la începutul lunii aprilie a.c., luînd cuvîntul Daniel Aron, juristconsultul Uniunii ziariștilor maghiari, a spus printre altele: „Mergem pe același drum al mării maghiare care a adus Ungariei o parte din Ardeal. Astăzi drapele țării pornesc la drum tot „în bernă“, pentru a vesti că trebuie să continuăm lupta pentru existența noastră națională“.

La sfârșitul lunii aprilie a.c., primul-ministru Kállay a întreprins o călătorie în Transilvania ocupată, cu titlul de a vizita lucrările de construcție ale căii ferate Sărățel—Deda.

Cu acest prilej, Kállay a rostit la Cluj un discurs, în care a ținut să accentueze că „*Ungaria are mai multe regiuni și provincii, dar niciuna n-ar fi unită cu ea mai sigur și mai milenar, decât Ardealul.*”

Clujul, a spus premierul maghiar, are un mare trecut istoric și războinic, are creații, are și va avea probleme, dar niciodată nu va vea o chemare și o valoare mai mare, decât maghiarismul său etern. *Orice s-ar întâmpla pe această lume, Clujul nu va putea fi decât maghiar.* O asigură aceasta nu numai forța maghiară, ci și atmosfera Clujului. Fiindcă după cum Nürnbergul nu poate fi altceva decât un oraș german, iar Neapole un port italian, după cum nu poate fi șters caracterul german al Sibiului și Bistriței, tot așa și acest oraș, trecând prin orice epocă, rămîne în mod unic și exclusiv maghiar“.

Füzy Vilmos, președintele grupului din Subotița al foștilor marinari maghiari, ținind un discurs la 14 iunie a.c. cu ocazia sfințirii drapelului susnumitului grup, printre altele a declarat: „*Așa numiții marinari bătrini inaugurează un drapel, iar acest drapel să fie simbolul de comandă al tinertului, care la chemarea țării trebuie să ia drapelul, din mîna bătrînilor. Dacă țara ne va chema, noi vom merge ca să luptăm cu puteri unite pentru Ungaria Mare și pentru Adriatică, care îi aparține.*”

La serbarea aniversării zilei de naștere a Regentului Horthy (18 VI. a.c.), ce s'a ținut la reședința de vară din Kendereș, au luat parte toți generalii comandanți de corp de armată. *Episcopul militar în cuvîntarea sa a urat Regentului multă sănătate ca să poată vedea cu ochii săi împlinirea integrală a hotarelor Ungariei milenare.*

În aceeași zi, s'a serbat și înălțarea la gradul de sublocotentent a noii promoții de ofițeri de la Academia Militară „Ludovika”. Generalul Szombathely în cuvîntarea sa a spus că tinerilor ofițeri le revine sarcina de a rupe lanțurile cari mai dăinuiesc și astăzi.

În cursul călătoriei sale în Transilvania ocupată, primul-ministru Kállay a ținut un discurs la 15 iunie a.c., în Tirgul Secuesc.

În acest discurs, menit să calmeze secuimea neliniștită din cauza diverselor zvonuri, — primul ministru a declarat între altele:

„Am venit să dovedesc, că sunt și trăesc cu țara întreagă, că trăesc și mor în comun cu acest pămînt: *Transilvania Ungurească.* Nu am venit aici pentru sîrbătoare, ci pentru a face o profesiune de credință în fața țării și în fața străinătății, declarînd că *prima datorie a Ungariei, a Guvernului și a armatei și a tuturor forțelor ungurești, este de a ne îngriji de problemele acestei Părți a țării și de a asigura acest popor, că-i ținem parte, cu hotărîre și cu toată voința. Această hotărîre o spun acelora, cari eventual ar mai crede că este posibil să se ridice un gînd sau o putere contra noastră pe acest pămînt.*”

8. Literatura destinată străinătății

Pentru a crea cel puțin artificial, o atmosferă de dreptate cauzei ce susține, propaganda revizionistă ungară a reușit în urma unei perseverente acțiuni, să capteze în solda sa și o seamă de scriitori străini, îndeosebi italieni.

Astfel, în luna Mai a.c., ziarele maghiare „Pesti Hirlap” și „Magyarország” au publicat o informație din Roma, asupra apariției unei lucrări a lui Franco Mollani Dionissie, intitulată „Belvedere II”.

Din recenzia făcută de susnumitele ziare asupra acestei lucrări, reiese că scopul propus de autor în opera sa a fost să dovedească faptul că „în Transilvania elementul maghiar constituie forța creatoare de istorie și civilizație”.

Această constatare tendențioasă făcută de scriitorul italian, a fost primită cu deosebită satisfacție de propaganda maghiară, care a recomandat această lucrare drept „deosebit de potrivită pentru a lumina Italia prietenă, asupra problemei transilvănene”.

9. Exploatarea diferitelor evenimente

Paralel cu aceste multiple metode de propagandă, Ungaria caută să speculeze orice prilej ce i se oferă și pe care-l socotește oportun, pentru a pleda în sprijinul aspirațiilor sale revizioniste.

Un exemplu edificator îl oferă efortul pe care îl face propaganda maghiară de a supraestima participarea armatei ungare la războiul împotriva bolșevismului, urmărind printr-o astfel de manevră să ridice cel puțin artificial prestigiul militar maghiar și indirect să reliefeze importanța Ungariei în centrul Europei.

În acest scop, deși contribuția armatei maghiare a fost redus la aceea de „armată de ocupație“ în perioada de iarnă, totuși comunicatele oficiale și mai ales presa ungară, au căutat să exagereze acțiunea acestor forțe:

Astfel:

Ziarul „Uj Magyarország“ din Martie a.a., într'un articol consacrat honvezimei, scrie că aceasta s'a născut la 1848 și a crescut în importanță cu timpul. *Între 1914—1918 devenise o armată stimată și temută de toate țările.* Rolul actual de armată de ocupație în Rusia, înseamnă mai mult decât vrea să spună cuvântul „ocupație“, din cauza atitudinii populației din spațiul ocupat, *care cere o mai mare încordare decât lupta împotriva unor trupe regulate“.*

Postul de radio Budapesta în emisiunea de la 19 Martie a.c., a transmis următorul comunicat al Marelui Stat Major: „O parte din trupele ungare sunt utilizate în Ucraina pentru menținerea ordinii. Bine echipate, trupele noastre suportă într-un mod satisfăcător rigorile iernei. Națiunea poate fi mândră de acțiunile lor. *Ungurii luptă cu rămășițele efectivelor împrăștiate în cursul luptelor din toamnă,* cu soldați sovietici ascunși în păduri, cu francitiori lăsați în regiune pentru a executa distrugerii. Performanțele trupelor ungare sunt excelente, rezistența lor admirabilă“.

Dar, apogeul în supraestimarea armatei maghiare și în exteriorizarea unui ancestrale față de România, este atins de propaganda maghiară în fața realizării armatei române și a eroismului dovedit de soldatul român.

Exemplul concludent în acest sens, îl constituie articolul publicat în ziarul clujan „Estilap“ din 22 Mai a.c., sub titlul „De două ori anonim“.

Din conținutul acestui articol se reliefează în mod clar perfidia maghiară ridicată la rangul de virtute, deoarece în timp ce Ungaria luptă contra bolșevismului cu trupe compuse în proporție de aproape 50% din minoritari — majoari-tatea Români, *presa maghiară îndrăznește să insinueze că cele mai bune elemente ale armatei Române sunt Ungurii.*

Astfel după ce afirmă că Ungurii au luptat adeseori în armate străine și au cultivat virtutea militară pentru gloria străină, numai pentru a nu păta „tre-cutul glorios“ militar al națiunii, maghiare“, autorul articolului citat continuă în felul următor: Conform obiceiului, „Universul“, „Curentul“ și celelalte ziare bucu-reștene publică necroloage și fotografii ale Românilor căzuți în uita din Ungaria. Sunt reprezentate toate categoriile de ofițeri, subofițeri și trupă, din diferite arme și contingent. Unii sunt plîși de familie, alții de întreprinderea sau de instituția din care făceau parte. Toate ziarele sunt de acord însă, *că toți sunt români etnici întrucât politica zilei a fost în stare să stabilească o asemenea no-țiune.*

„Dar armata română are și alți eroi. Este adevărat însă că aceștia nu vor putea fi niciodată decorați în public și nici nu vor putea primi o recunoștință deosebită, numele lor nu va putea fi niciodată săpat pe tablă de marmură, dacă și-au jertfit viața în războiul cel mare al Europei. Doar în cimitirul vreunui să-tuleț, cu biserică de lemn, li se va ridica în amintire o umilă piatră funerară. Dar există și asemenea eroi, cari chiar anonimi fiind, sunt mari.“

„Comunicatele oficiale nu-i amintesc, reportajele de pe front nu-i remarcă, dispar fără urmă în angrenajul transmiterii știrilor. Numai rareori, prin sinceritatea familiilor îndoliate răsar în aceste necroloage numele de Kis, Nagy, Sze-keres, Szabo sau Kadar, deoarece Ungurii cu asemenea nume, au fost bunii ca-marazi cari au pansat eoul familiei, l-au ajutat, l-au dus la postul de prim ajutor, sau l-au salvat prin curajul lor: tot ei au fost aceia cari în avion au

trecut în locul pilotului lovit mortal și au readus la bază avionul cu camaradul mort, sau au trecut la mitraliera tancului, distrus sau imobilizat, trăgând cu înverșunare și ținând la distanță inamicul, până când ajutorul sosit a putut lua cadavrul spre a fi dus acasă. Numai în acest fel, din când în când și în umbra planului al doilea, răsare câte o figură ungurească".

Apoi, redind comunicatele germane de pe front atunci când este vorba și de participarea armatei maghiare, propaganda ungară caută să scoată în evidență eroismul și valoarea combativă a soldatului ungur.

În acest sens, postul de radio Budapesta, în emisiunea din 9 iunie a.c. a transmis: „După cum reiese din comunicatele germane, armata maghiară care luptă în Rusia a respins din nou puternice atacuri sovietice. Se poate afirma acum, că în sectorul armatei ungare, Rușii au avut cel mai mare număr de morți.

10. Propaganda în străinătate

Pentru popularizarea și câștigarea de sprijinitori față de pretensele drepturi ce stau la baza aspirațiilor teritoriale maghiare, propaganda revizionistă a Ungariei a evadat și peste frontiere, unde a reușit să-și creeze oficine de propagandă și să aibe în solda sa o pleiadă de susținători stipendiați.

În captarea simpatizilor, *Ungurii nu se bazează pe efectul vorbelor și argumentelor abstracte asupra maselor populare, ci lucrează direct prin legături sentimentale, de prietenie și înrudire, apelând adeseori chiar și la atenții de natură materială față de personalitățile considerate că ar fi de folos acțiunii revizioniste maghiare.*

Buni psihologi, propagandiști unguri procedează față de diferitele personalități vizate, după temperamentul lor specific.

Astfel, caracterelor dezinteresate le oferă numai prietenia, ca aparentă dezinteresată a persoanelor de aceeași categorie socială: elementele afemeiate, sunt anturate de femei, Unguroaice de clasă, cari caută să le capteze și să le infiltreze simpatia față de țara lor: vânătorilor pasionați li se pun la dispoziție terenuri de vânătoare, sau chiar câte un castel, în munții Ungariei; vanitoșii sunt declarați „doctori honoris causa”, ai Universităților Ungare, iar avizii de bunuri materiale, sunt plasați în Consiliile de administrație ale întreprinderilor ungurești, sau se bucură de alte „atenții” în natură.

Pe lângă aceasta, Ungaria desfășoară, o amplă și complexă propagandă, în străinătate, cu dirijarea căreia este desemnat un comitet alcătuit din savanți și oameni de cultură consacrați, având la îndemână următoarele organe de propagandă:

a. În Statele Unite ale Americii

O bibliotecă orășenească de informație „Hungarian Reference Library” în New-York;

Un lectorat la Universitatea „Columbia”;

Ore particulare de limbă și literatură ungară, cu fonduri date de Guvernul Ungar, la mai multe universități din Statele Unite, pe seama tineretului de origine ungară crescut în școlile de anglo-saxone;

b. În Marea Britanie

Un lectorat la „School of Slavonic and East European Studies” din Londra.

c. În Bulgaria

Un Lectorat la Universitatea din Sofia.

d. În Finlanda

Un Lectorat la Universitatea din Helsinki;
Institut Ungar în Helsinki.

e. În Franța

„Centre D'Etudes Hongroises en France”, la Paris;

O catedră de limba și literatura ungară la „Centre Universitaire Méditerranéenne” din Nisa;

O catedră de limba și literatura ungară pe lângă „Ecole Nationale de Langues Vivantes Orientales” din Paris;

Un lectorat ungar la Universitatea din Lille.

f. În Olanda

Câte un lectorat ungar la Universitățile din Amsterdam, Nijmegen și Utrecht.

g. Germania

„Colegium Hungaricum” la Berlin, constituind un centru de studii al tuturor studenților unguri de la școlile superioare din Germania.

Institutul Ungar Universitar la Berlin;

„Colegiul Hungaricus” de la Viena, înființat înainte de Anschluss și menținut cu scopul de a informa și influența — conform intereselor ungare, cercurile vieneze ce se ocupă cu problemele Sud-Estului Europei;

Un lectorat la Școala Politehnică din Viena, pentru a face propagandă marii industriei Ungare;

Un lectorat ungar la Universitatea din Lipsca;

Un lectorat la Universitatea din München.

h. În Italia

„Colegium Hungaricum” (Academia d'Ungaria) din Roma;

O catedră de limba și literatura ungară la Universitatea din Roma;

Institutul Istoric „Franknei Vilmos” la Universitatea din Roma;

„Collegio Ecelesiastica Ungheresse” din Roma, care adăpostește pe toți ungurii trimiși de Biserica Romano-catolică din Ungaria, Slovacia, Croația și România pentru studii teologice la Roma;

O catedră de limba și literatura ungară la Universitatea din Bologna;

Institutul ungar din Bologna;

Cîte un lectorat și cîte un centru de studii pe lângă Universitățile din Firenze, Genova, Milano (atît la Universitatea de stat cît și la cea romano-catolică), Neapoli, Pavia, Pisa, Torino, Trieste și Fiume (unde ține cursuri lectorul de la Universitatea din Trieste)

i. În Suedia

Un lectorat la Universitatea din Stockholm;

Institutul ungar din Stockholm.

j. În Turcia

Catedră de limba și literatura ungară la Universitatea din Ankara;

Institutul ungar de la Ankara.

Misiunea colegiilor și a „Institutelor Ungare” este:

a. Să adăpostească pe studenții bursieri unguri, cari studiază la Universitățile din străinătate dirijînd și coordonînd munca lor.

b. Să organizeze propaganda ungară în țara respectivă, ținînd evidența acelor fruntași ai vieții politice, cari au fost sau ar putea fi cîștigați pentru „cauza ungară”.

c. Să distribuie materialul de propagandă sosit din Ungaria sau din alte țări.
 d. Să organizeze expoziții, șezători culturale și literare și să plaseze în presa țărilor respective studii și articole spre a populariza cultura, literatura, arta și obiectivele politicii ungare.

a. Să supravegheze propaganda pe care „țările adversare“ o fac în țările respective.

În aceste institute sunt plasați agenții informatori ai Ministerului de Externe și ai Serviciului de Informații militar ungar.

Materialul informativ cules de aceste centre de propagandă ungare din străinătate, se transmite prin curieri serviciului diplomatic ungar la Ministerul Afacerilor Străine, care apoi îl distribuie celor interesați pentru exploatare.

Aceste organe de propagandă aflate în străinătate recrutează studenții străini pentru cele două universități de vară cari funcționează în Ungaria, la Debrețin și Sopron.

Universitatea de vară din Debrețin funcționează de 15 ani, sub conducerea profesorilor: Dr. Hanghiss Ioan (ungur) și Milleker Raoul (german) de la Universitatea „Contele Stefan Tisza“ din localitate.

În luna august 1941, la cursurile acestei universități de vară au participat peste 100 de tineri germani și italieni.

Ministerul Instrucțiunii Publice a organizat în cadrul Universității de vară un curs de limba și literatura italiană, la care au luat parte 72 de profesori de limba și literatura italiană de la școlile secundare din Ungaria, ascultând conferințele prof. Francesco Farmigari, despre literatura italiană.

După terminarea cursurilor de vară, tinerii germani și italieni au făcut o serie de excursii în tot cuprinsul Ungariei, precum și în Transilvania ocupată.

Modul cum se desfășoară activitatea acestor oficine maghiare, este clar indicat de *propaganda ungurească la Berlin*, făcută de Institutul „*Colegium Hungaricum*“, instalat într'un impozant și modern palat de pe Dorotheen Strasse, Nr. 2.

Aici locuiesc profesorii și studenții unguri, a căror misiune la Berlin este în primul rînd *propaganda pentru Ungaria și acțiunea de discreditare a României*.

Această propagandă ungurească se organizează cu multă dibăcie în birourile numite instituții ungurești, care știe să se infiltreze în toate direcțiile și în toate domeniile vieții publice, științifice și economice germane.

Fiecare profesor și student ungar are o misiune de îndeplinit, iar în cercurile diplomatice ungurești, se spune că *adevărată Legațiune maghiară la Berlin este „Colegium Hungaricum“*.

Tot în acest Colegiu funcționează așa numita „Asociație a studenților unguri din Berlin“, condusă actualmente de profesorul ungar Fr. Willer Iozsef.

În propaganda lor la Berlin, unguri dispun și de concursul a 1.200 studenți bulgari, pe cari îi utilizează cu mult efect.

11. Lansarea de svonuri tendențioase

Unul din sistemele de propagandă este și lansarea de svonuri tendențioase, plasate uneori în presa internațională și republicate cu o deosebită candoare de presa maghiară.

Pe lângă aceasta, în cadrul conferințelor ce se țin soldaților și tineretului premilitar, autoritățile militare nu scapă ocazia de a agita spiritele, folosind revizionismul ca subiect de predilecție al educației ostășești.

Astfel, în ziua de 18 Septembrie 1941, un maior a rostit soldaților din garnizoana Oradea, strânși în fața fostei cazărmi a Reg. 86 Infanterie român, o cuvântare în care a încercat să justifice prin mistificări ajutorul armat, pe care Ungaria trebuie să-l dea pentru frontul de Est.

Între altele, maiorul a spus: „*Führerul a cerut Ungariei un milion de soldați pentru frontul bolșevic, iar ca recompensă a promis Ungurilor întreg Ardealul și Banatul*. Ungaria a primit această propunere și în această situație fiecare ostaș ungar trebuie să fie conștient de misiunea ce-i revine, fie de a merge pe frontul rusesc, fie de a porni la desrobirea fraților din Ardeal și Banat“.

12. Alte manifestări revizioniste

Continuarea acțiunii revizioniste de către Ungaria, dovedește că departe de a se considera satisfăcută așa cum părea după anexiunile realizate, ea urmărește cu tenacitatea și perseverența văzută în multitudinea și varietatea mijloacelor anterioare, refacerea așa zisului regat al Sfântului Ștefan.

Volumul „Indexul localităților Ungariei mutilate” (Csonca Magyarország Közigazgatási Helységnévtára), are pe copertă harta Ungariei Mari, care încadrează frontierele Ungariei actuale. Sub această hartă se face mențiunea: „Cu adăugirea teritoriilor reocupate: Ținutul de Sus, Ungaria de răsărit, Ardealul de Nord și Rutenia”.

„Batistele revizioniste”, reeditate pentru a treia oară de propaganda revizionistă maghiară. Prima dată acestea reprezentau „Ungaria etnică” în interiorul conturului Ungariei Mari, a doua oară în același contur, era trasată frontiera Ungariei mărite cu părțile slovace și Rutenia, iar acum, cea de-a treia ediție reprezintă Ungaria mărită cu Ardealul de Nord, fiind scoase în evidență părțile „încă neocupate”, adică Burgenlandul, Croația, Fiume, Slovacia și Transilvania de Sud.

Educația tinerilor unguri preliminară se face deseori în sensul luptei de refacere a Ungariei Mari.

Astfel, Comandamentul premilitar a dat ordin ca instrucția și serbările premilitare să se termine prin rostirea următoarelor rugăciuni:

„Dumnezeule al Ungurilor, te implorăm cu credință încrezătoare, ajută în luptele lor pe honvezi noștri eroi și readu-i victorioși acasă, în patria scumpă și frumoasă! Amin.

În școlile primare și secundare se rostește, de asemeni, următorul „crez revizionist”:

*Hizsak egy Istemben
Kiszek egy Kazában
Hizsek isteni örök igazsában,
Hizsek Magyarország faltámadásában.*

*Cred într'un Dumnezeu
Cred într'o patrie
Cred într'o justiție eternă divină
Cred în reînvierea Ungariei.*

Interesant de notat este apoi, că Ungaria revizionistă pentru a-și putea susține aspirațiile lipsite de temei asupra teritoriilor revendicate, recurge la tot felul de mijloace, spre a mistifica realitățile etnice, care îi sunt atât de nefavorabile.

Așa de exemplu, pentru a spori măcar artificial numărul Ungurilor din Ardeal, conducătorii de la Budapesta caută să-i apropie pe Evrei, în scopul de a-i determina să se declare Unguri și la un eventual plebiscit să opteze pentru Ungaria.

Pentru asigurarea acestui concurs, Ungaria acordă diferite concesiuni și un tratament de favoare Evreilor, lucru nemaiîntâlnit astăzi în nici un stat european.

Ilustrarea acestui tratament este făcută de 3 documente, edificatoare în ce privește libertățile de cari se bucură Evreii din Ungaria.

Acestea reprezintă numai o mostră din variatele cărți poștale în acest gen, tipărite și puse în circulație oficial în Ungaria „aderentă la noua ordine europeană”. Ceva mai mult asemenea dovezi de filosemitism trec granița, sabotând oarecum măsurile antievrești luate de statele vecine.

Astfel, după cum se vede din adresa destinatarilor de pe cărțile poștale arătate, ele au fost expediate în scop de propagandă în România, pentru ca „Evreii din Ardealul ocupat, sub oblăduirea „Coroanei Sfintului Ștefan” și ca atare toți evreii din Transilvania să se considere Unguri și să opteze pentru Ungaria Mare”.

Tot în urmărirea aceluiași scop, autoritățile maghiare desfășoară o campanie puternică de contrabalansare a efortului făcut de „Volksbundul” din Ungaria pentru a recăștiga pe Șvabii maghiarizați, de teama că prin aceștia s'ar micșora numărul îngroșat artificial al Ungurilor, ceea ce ar scoate în evidență neterminarea pretenșelor drepturi ale Ungariei asupra Ardealului.

Așa lucrează propaganda maghiară în noua campanie pornită contra României. Și aceasta nu este decît una — poate cea mai inofensivă — din formele sub cari acționează revizionismul ungar vizând Ardealul întreg.

III. CAMPANIA DE DEFĂIMARE A ROMÂNIEI ȘI A CONDUCĂTORILOR SAI

Ungurii nu se mulțumesc numai cu propaganda revizionistă, menită să acrediteze convingerea că aspirațiile imperialiste ale Ungariei ar fi îndreptățite.

Simultan cu această propagandă, ei duc și o campanie de defăimare a României și a conducătorilor săi în scopul de a discredita însăși națiunea română, pentru ca astfel prin comparație să se reliefeze și mai mult pretensele merite ale poporului maghiar.

Iată o serie de exemple, edificatoare în ce privește modul cum se desfășoară această campanie.

1. Presa

— Ziarul săptămînal „Hetfő”, din 7 Octomvrie 1941 publică din Cluj un reportaj semnat de Toth Sándor.

Printre altele, autorul scrie următoarele: „Cel ce a fost la Cluj după eliberare, deabia l-a mai putut recunoaște. După retragere, foștii ocupanți au lăsat în urma lor murdărie și gunoi, străzi cu aspecte balcanice, case neglijate, edificii publice și monumente de artă distruse, străzi cu aspect de cartier țigănesc. Abia a trecut un an și această înfățișare, adusă din Balcani, a și dispărut din oraș: a dispărut murdăria ascunsă în dosul fardurilor, de pe case și oameni, a dispărut și rujul care se topea nu numai pe buzele femeilor, ci și ale bărbaților”.

— Cu prilejul apelului pentru subscrieri la „Împrumutul Ardealului”, întreaga presă maghiară a publicat articole tendențioase în legătură cu pretensele suferințe îndurate de ungurii din Ardeal sub stăpînirea românească, urmărind în același timp să insinueze că Ungaria a găsit o situație rea în Ardealul ocupat, pentru a stimula astfel subscripțiile populației maghiare la împrumut.

Astfel, ziarul „Magyarország” din 30 Noiembrie 1941 publică un articol intitulat: „Cei 22 de ani de ocupație, în cari nu s'a cunoscut cartea funduară, corporațiile meseriașilor, brevete pentru meserii și contractul ucenicilor”.

În acest articol se afirmă că „dezvoltarea Ardealului în 22 de ani, în comparație cu dezvoltarea unor provincii din Ungaria a rămas în urmă cu 50 de ani. În cei 22 de ani de stăpînire românească nu s'a făcut nimic și totul trebuie să înceapă de unde a fost lăsat de Unguri în 1918”.

— Sub titlul „Ofțica, sifilisul, tifosul și malaría au decimat populația din Ardeal”, oficiul Guvernului „Magyarország” din 30 Noemvrie 1941, că „sub ocupația românească starea sanitară a Ardealului de Nord a fost din cele mai triste”.

— „Csiki Lapok” din Miercurea Ciucului, publică cu data de 30 Noemvrie 1941, un articol intitulat „1 Decemvrie”, în care se ocupă de adunarea de la Alba Iulia, unde românii ardeleni au hotărît unirea cu țara mamă.

„Ziua de 1 Decemvrie 1918, scrie ziarul, este ziua cînd a fost palmuită și batjocorită libertatea umană, care se înregistrează ca cea mai îngrozitoare greșală istorică. Sunt anumite popoare înzestrate cari pot face față misiunii prin trecutul lor istoric, prin pregătire și prin puterea concepției lor de a crea. În schimb, sunt popoare cari nu sunt născute a fi purtătoarele civilizației. Cele două

decenii ce au urmat după războiul mondial, au dovedit unde poate duce o orânduire mondială bazată complet pe greșeli. Cel care vrea să conducă, trebuie să cunoască în prealabil abecedarul istoriei.

— În cadrul campaniei de defăimare a României, deseori presa maghiară reia articole publicate de presa străină referitor la România, pe cari le speculează în sensul acțiunii sale.

Astfel, în ziarul „Bukarester Tageblatt” din 26 Februarie a.c., a fost publicat un articol intitulat „Țăranul român”. Deși luat în întregime, acest articol are caracterul unui studiu obiectiv și bine intenționat, totuși ziarele ungare din 28 Februarie, au reprodus pasagii trunchiate tendențios, în scopul de a arăta ca deplorabilă starea de lucruri din România, iar pe țăranul român ca foarte înăpoiat.

În schimb, nu se scapă a se insinua, că țăranul român din Ardeal are un nivel de civilizație mai ridicat, numai datorită dominației ungare asupra acestei provincii.

Iată de pildă ce a reprodus ziarul budapestan „Magyar Szó” din acest articol:

„Articolul din „Bukarester Tageblatt”, constată că țăranul român trăiește încă în spiritul de „iobag”. Locuința lui este foarte primitivă, îmbrăcămintea corespunzătoare, iar hrana insuficientă, ceea ce justifică multe cazuri de pelagră din România. Mai ales la țăranii din Vechiul Regat, conștiința personală nu este dezvoltată în măsura cuvenită. Toate acestea se datoresc vechiului regim al partidelor politice. Reforma agrară a dat țăranilor pământ, dar nu le-a dat posibilitatea să-și cultive. Articolul stăruie, îndeosebi, să arate deosebirea care există între țăranii români din Ardeal și cei din Vechiul Regat, atribuind celor din Ardeal un nivel mai înalt de civilizație, și aceasta datorită dominației ungarești.

Aceste insinuări tendențioase sunt făcut de ziarul maghiar, prin răstălmăcirea următorului pasagiu din articolul apărut în „Bukarester Tageblatt”: „Țăranul român”, scrie ziarul german, inclusiv cel din Vechiul Regat, are calități remarcabile. Este muncitor, inteligent și destul de cumpătat. Cu toată alimentația neîndestulătoare, el se bucură de o sănătate robustă. Țărănimea este izvorul necesat, de unde orașele își recrutează tinerele vlăstare.

— Sub titlul „Sistemul bacșișului de odinioară pe banca acuzaților”, ziarul „Székely Nép” din 5.III.a.c., publică un reportaj din Miercurea Ciucului, în care expune tendințele debaterilor unui proces, în care era implicat fostul primar Oláh István al comunei Șoimeni. „Fondurile ordonanțate ilegal de acest primar, scrie ziarul, s’a dovedit că au fost date bacșiș la diverși demnitari români, în interesul apărării cauzelor drepte ale primăriei”.

— În coloanele aceluiași ziar, la aceeași dată a fost publicat și un articol de fond intitulat „Condamnat” în care se arată că „sub stăpânirea românească Secuii fără ajutorul bacșișului nu se puteau mișca și la ei bacșișul devenise un rău necesar”.

— Ziarul „Ellenzek” din 2 Mai a.c., sub titlul: „Cum se pregătește Oradea pentru stăpânirea Sfântului Ladislau”, publică o corespondență din Oradea, în care arată că „acest oraș, în timp de 22 de ani de ocupație românească și-a schimbat aspectul, devenind din „micul Paris”, cum fusese numit înainte de război, un oraș sărăcit și ruinat”.

— „Székely Nép” cu data de 2 Mai a.c., înserează un articol în care caută să excite ura Secuilor împotriva populației românești, prin mistificarea că „stăpânirea românească în Ardeal a întârît materialmente pe pământul secuesc poziția națiunii străine, în așa fel, în cât în timp ce Românii ce viețuiesc aici, trăiau în bună stare și se înmulțeau, secuimea descreștea vertiginos ca număr. Elementele cele mai bune ale tineretului secuesc, tineri și fete, își târau viața ca slugi la străini pe teritoriul Vechiului Regat, alunecând pe panta stricăciunei. Pe timpul dominației străine, stăpânirea conștientă și voită a Secuilor, a luat un caracter din ce în ce mai sângeros. Supraviețuirea noastră se datorește exclusiv rezistenței și forței strămoșești a rasei noastre”.

— „Ziaristul Milotay, deputat guvernamental, a publicat în ziarul „Uj Magyar-ság” din 3 Mai a.c., un articol intitulat „Revoluția Europei”. Ziaristul pleacă

de la constatarea satisfacției pe care a trezit-o în opinia publică maghiară fraza din discursul Führerului dela 26 Aprilie, referitoare la Regentul Horthy.

Vorbind de vremurile dela 1919 din Ungaria și de revoluția szegendiană, autorul scrie: „Aceștia oameni hotărâți de la Seghedin, cari au scuturat pentru întâia oară în fața Europei surde, oarbe și mute, gratiile și cătușele temniței, umilinței și condamnării la moarte, au trebuit să se uite neputincioși, nu numai la spânzurațiile regimului de teroare bolșevic ce umpleau satele și orașele țării ciuntite, ci și la oroarea transformării dictaturii proletare în rușinea *ocupăției românești, în invazia cuceririi române.*

— În numărul din 3 Mai a.c., ziarul „Keleti Ujsag“, redă un discurs rostit de deputatul ardelean dr. Biro István în Parlament, în cadrul discuției proiectului de lege pentru purificarea vieții publice maghiare.

Vorbind despre necesitatea reprimării corupției și protecționismului, Biro Istvan a făcut aluzii transparente la adresa României, într-o formă defăimătoare.

Acest fapt reiese din următorul pasaj, redat de susnumitul ziar maghiar: „Oratorul s'a ocupat amănunțit de posibilitățile generalizării corupției, arătând că *Ungurii ardeleni, cari au suferit până la sfârșit ocupația străină, au fost martorii oculari ai prăbușirii unui stat cu veleități de imperiu, prăbușire a cărei principală cauză a fost corupția fără limite, precum și consecința naturală a acesteia: rebeliunea singeroasă ce ducea spre dezagregarea statului în părțile componente, — iar cinstea s-a putut introna în asemenea condițiuni, numai în urma intervenției armate a unei puteri străine*”

— Călătoria făcută la începutul lunii iunie a.c. de Primul-ministru Kállay în Transilvania de Nord și îndeosebi discursurile rostite cu acest prilej, au constituit pentru presa maghiară o încurajare a acțiunii sale de defăimare a României.

Astfel, ziarul „Kellety Ujság“ din 14 iunie a.c. sub titlul „Gospodar bun pe pământul ruinelor și al comorilor“, caută să defăimeze administrația românească, insinuând că „*Ardealul, grădina fermecată devenise prada ocupanților* Deasupra pământului expus despotismului, a pluit asemenea sabiei lui Damocles, o singură intenție politică: *sărăcirea pământului și a poporului și jefuirea acestui popor liber și nobil, ca și ruperea lui din trunchiul națiunii maghiare*”.

— Un articol similar publică ziarul „Pest“, care vorbind despre localitatea Ciubotenii Cucului, unde se află statuia Maicii Domnului și un loc de perelinaj pentru Unguri, insinuează că: „*Atunci cind Românii au intrat aici în ocupație, s'a întâmplat o minune: Statuia de piatră a vărsat lacrimi* În ceasurile îndoliate și triste ale intrării Românilor, statuia a plâns împreună cu Secuii, iar din ochii săi de piatră au curs lacrimi”.

— Revelator în ceea ce privește ura pe care Ungurii o nutresc față de România, este articolul publicat în ziarul „Pest“ din 19 Mai a.c., în care se cere schimbarea capitalei maghiare din Budapesta în „Budavár“: Din cauza supărătoarei asemănări dintre cele două nume, scria ziarul „Pest“, mulți străini au ajuns la credința că Orientul începe la frontiera maghiară, unde se termină cultura apuseană și urmează orașele Budapesta și București”.

— Sub pretextul unui răspuns la un articol favorabil României apărut în ziarul „Moniteur“ din Vichy, ziarul maghiar „Pester Lloyd“ din 13 Mai a.c., publică un articol plin de veninoase injurii la adresa României. Astfel, ziarul francez „Moniteur“, într-un comentariu asupra sensului festivităților românești de la 10 Mai, a scris că „Regele Ferdinand a realizat unirea tuturor provinciilor române: Transilvania, Basarabia și Bucovina“. Afirmația în ce privește românitatea Transilvaniei desigur n'a fost pe placul ziarului maghiar, care răspunde în felul următor ziarului francez: „*Abia dacă poți crede ochilor, citind rândurile de mai sus într'un ziar francez, deci european, scris în luna Mai 1942. Căci cine a fost acel Rege Ferdinand, pe care Moniteur îl glorifică drept „unificatorul tuturor provinciilor românești“! A fost omul care la mijlocul primului război mondial a atacat pe la spate Puterile Centrale și pe aliații lor și în felul acesta, înainte de toate, Transilvania Ungurească, — și care după primul eșec a repetat atacul în spatele Germaniei și Ungariei, prin violarea tratatelor, pentru a transporta în țară prada promisă de puterile Antantei și a prelua rolul de satelit al puterilor occidentale antigermane. Cine a uitat felul cum a luat ființă România*

Mare de odinioară din spiritul de la Versailles, deci din spiritul ordinii europene de atunci depășite, — a hegemoniei dușmanilor Germaniei și Italiei, trebuie să aibă o memorie ciudat de scurtă. Puterile Axei și încercații lor prieteni, garantează că în Europa nu va mai ajunge niciodată la stăpânire sistemul asupririi și exploatării, care a intrat în istorie sub numele lipsit de glorie de „Versailles”.

2. Presa străină

Propaganda maghiară recurge des, apoi, la metoda de a plasa în presa străină articole inspirate, de cele mai multe ori, chiar din Budapesta. Cea mai accesibilă propagandă ungară este presa elvețiană, în coloanele căreia apar des articole cu conținut defăimător la adresa României, având o asemănare izbitoare cu articolele apărute în ziarele ungurești.

Mai mult chiar, articolele ce apar în presa ungară sub o formă insinuantă, dar fără comentarii, în ziarele elvețiene apar amplu comentate după gustul Ungurilor, fiind însă prezentate ca impresii ale observatorilor elvețieni obiectivi.

Astfel, în numărul din 3 Noemvrie 1941 al ziarului „Glasner Volksblatt” din Nafels (Elveția), a apărut articolul „Punctul nevralgic”. În acest articol, „corespondentul din Budapesta” al ziarului, caută să diminueze contribuția României la războiul contra Sovieticilor, înserând totodată și preținsele declarații ale Mareșalului Antonescu la Turda, deși la acea dată știrea a fost dezmințită în chiar ziarele ungurești.

Între altele, ziarul elvețian scrie: *Angajamentul cu Ungaria ar fi luat alte forme, dacă Germania ar fi permis un curs natural al evenimentelor*. Cum însă Germania era interesată în mare măsură la menținerea păcii în Sud-Est, a intervenit ca mijlocitoare și astfel s'a ajuns la arbitrajul de la Viena. Ea a împiedicat apoi prăbușirea totală a României, trimițând trupe germane acolo, garantându-i frontierele”.

Referindu-se la luptele armatei române pentru cucerirea Odesei, ziarul se exprimă astfel: „Ocuparea Odesei trebuie să atingă culmea campaniei românești în rășărit. Această bătălie a fost grea și cu mari pierderi și *Românii înșiși recunosc că au pierdut 30.000 de oameni*, Odesa dovedindu-se o fortăreață de necucerit. *Stăpânii întregii României au atacat Odesa fără perspective de a-și atinge ținta*”.

Citind apoi comentariul unui corespondent german, Sedlatsek, ziarul elvețian scrie: „Astfel a căzut mândrul oraș Odesa în mâinile Românilor, după ce a fost părăsit de bolșevici. Orașul care în ciuda celor mai grele jertfe n'a putut fi cucerit, a căzut pe neașteptate în mâinile românilor”.

Se uită astfel intenționat, că chiar așa fiind, părăsirea Odesei de către trupele sovietice, era o consecință firească a atacurilor românești anterioare și a celor ce ar mai fi urmat.

— Ziarul elvețian „Die Weltwoche” din 22 Mai a.a., publică un lung articol relativ la bătăliile date la Kertsch și Harkov, în care printre altele se afirmă textual următoarele:

„Atacul german dela Kertsch — socotit inițial ca începutul marelui ofensive, iar mai târziu caracterizat drept un atac local, — fusese plănuț a se executa paralel cu o mare ofensivă generală în sectorul Harkov — Taganrog, cu scopul fortării Donului. Căci prin cucerirea completă a Crimeei nu se crează condițiile necesare pentru o campanie contra Caucazului. Dacă, însă, simultan cu atacul dela Kertsch, Germanii dezlănțuie și ofensiva contra Donului, atunci Kertsch-ul — care odată ocupat va putea servi ca bază de plecare spre Cuba, amenințându-se spețele pozițiilor rusești de pe Don, — capătă altă importanță. Se spune însă că *dezertorii români ar fi tradat rușilor aceste planuri germane*, fapt care a determinat pe Timošenko să „o ia înainte germanilor”, executând el însuși o ofensivă, sau mai bine zis trecând la o defensivă strategică activă”.

3. Cîntece „patriotice”

În cadrul acțiunii de defăimare a României, propaganda maghiară a răspîndit o serie de așa zise „cîntece patriotice” pline de injurii la adresa României, în cari se inspiră disprețul populației maghiare față de poporul român.

— Din această literatură de propagandă, în care nu se uită proslăvirea eroismului de paradă al națiunii maghiare, cităm:

*Huszonegy, huszonkettő, huszonháron,
Reszketnék már az oláhok a határon
Erzik már hagy az „aer“ ugy sem tizsta*

*Nem esik jól vacsorara a pulizska.
Ha majd egyszer marsot fujnak minálunk
Bucurestben olyan cirkuszt csnálunk
Hogy minden Eszcut, Tolvajeszcut, Antoneszcut
Zsivaneszcut pulizskástul — boeskorestul kivágunk*

*Horthy Mihlós parancsára
Revonulunk Temesvárra
Megfizetik valahányan minden adósságukat
Magyar zöszló lebegjan
Magyar bakanes Kopogjon
Arad, Brassó és Temesvár uteáin*

*Nem Kell szurony sem golyó
Elég lesz a puszka puccoló*

În traducere:

*Douăzeci și unu, douăzeci și doi, douăzeci și trei
Tremură valahii de pe acum pe hotare. Simt că „cerul“
nu este curat și nu le mai priește mămăliga.*

*Dacă odată ni se va mai suna plecarea, așa o raită
o să dăm prin București, încît pe toți eștii, tîl-
hăreștii, Antoneștii și banditeștii îi vom da afară,
cu mămăligă și cu opinci cu tot.*

*La ordinul lui Horthy, vom intra în Timișoara și
toți românii își vor plăti polițele.*

*Să fluture drapelul unguresc și să răsunе bocancii
Ungurilor pe străzile Ardealului, Brașovului și Timișoarei.
Nu ne trebuie nici baionete, nici gloanțe, o să ne fie
de ajuns vergeaua de curățit pușca (pentru a-i bate
pe Români).*

O altă poezie, care a circulat în toată Ungaria și îndeosebi în Ardealul cedat, fiind răspândită de studenți și intelectualii unguri și conținând versuri subtil construite, este următoarea:

I

*Eljen soka erszagszerte
Antonescu hires tette
Az uristem bö áldásó
Románist látogassa*

II.

*Orvendezzen nagy kirének
Piroş-sárga-kék színének,
Mihály király hosi tette
Eljen vitéz harei Kedve*

În românește:

I.

*Să fie slăvită în țară
A lui Antonescu faptă
Binecuvîntarea Domnului
Asupra României să cadă.*

II.

*Să se bucure de faimă
Tricolorul românesc
Mihai cu fapta-i eroică
Să crească în vecinicie*

III

*Vitez magyar nemzetség
Legyen gúny és nevetség
Szalljon magyarok reátok
Ezeréves osi átok*

IV.

*A magyarok nemzete
Vessen emlékezte
Assa sirját maganak
A magyarok hadának.*

III.

*Nația vitează maghiară
Să fie de ris și ocară
Pe tine să cadă popor maghiar
Blestemul străvechi, milenar.*

IV.

*Națiunea maghiară
Să piară din amintire
Săpa-și-ar groapa proprie
Armata Ungară.*

La prima vedere, poezia pare a fi inofensivă, sau chiar măgulitoare pentru Români și ofensatoare pentru Unguri. Însă după îndrumarea de a se ceti în continuare versurile strofei I cu versurile corespunzătoare ale strofei a III-a și pe ale strofei a II-a în continuare cu versurile strofei a IV-a, apare scopul tendențios, poezia nefiind decît o injurie grosolană la adresa României, a Regentului și a Conducătorului.

— De asemenea, versurile următoare sunt un „cîntec ostășesc“ cântat de către soldații maghiari:

ERDÉLY NOTÁJA

irta Kosztolányi

*Brassóban a Kékneselajts viragzik
Horthy vitéz utána nagy, mart hiányzik
Trianontól oláh beka rabolya
Horthy vitéz utána nagy, nem hagyja.*

*Horthy vitéz bevette
Oláh mokany a boessorát fel szadte
A predeali szorosig sem állot meg
Mert Horthy vitáznok ellentéllni nem lehet.*

*De ez oláh Predsálnál sem állot meg,
Mert Horthy-baka pihennöt nem engedett.
Uldőzni és gyurni abocskorest élvezet.
Magyar vitéz Szinajan is Mihaly kiralyt kerget.*

*Mihaly, kiraly, Antonescu Erdélyt sirassa
Magyar vitez Aradon a lányokat forgassa,
Budapesten s Hortobágyon tárogató szól,
Vigan mulat magyar vitéz, hagy Erdely felszabadul.*

*Károly kiraly Erdely felét Fegyelemmel visszaadta
Antonescu — Bucskoreszku, egész Erdélyt ide adja,
Mihaly kiraly a kagelmet a németektől várja
A bocskornal s gyava népnek, nincs sehol haratja.*

*Fel fel Horthy vitéz a csatára,
A szent szabaóság oltalméra
Mennydörög az ágyu, esatog a kard,
Magyar vitéz, Horthy vitéz, egész Erdélyt viszakaptad*

În traducere.

de Kosztolany

*La Braşov înfloreste „nu mă uita“
Soldatul lui Horthy dorind-o se duce după ea.
De la Trianon, răcanul valah o jecmăneşte
Ostaşul lui Horthy se duce şi îl opreşte.*

*Ostaşul lui Horthy Braşovul l-a ocupat,
Mocanul valah cu opinca s'a cărat,
Pînă la Prédeal nici nu s'a oprit din fugă.
Ostaşului lui Horthy nimeni nu i se poate opune.*

*Dar valahul nu s'a oprit nici la Predeal
Fiindcă ostaşul lui Horthy nu i-a dat răgaz.
Să-l fugăreşti şi să-l freci pe opincar e o plăcere
Ostaşul ungur la Sinaia pe Mihai îl fugăreşte.*

*Să plîngă Mihai şi Antonescu după Ardeal
Fetele din Arad să danseze cu ostaşii maghiari
Cântă buciumul la Budapesta şi pe pustă
Ostaşii unguri chefuiesc fiindcă Ardealul se eliberează*

*Disciplinat, Carol jumătate Ardealul ne-a redat
Antonescu-Opincărescu Ardealul întreg ni-l va da
Mihai de la Germani așteaptă îndurare,
dar poporul laș și opinca nu au patrie.*

*Înainte, ostașii lui Horthy, la luptă
Pentru apărarea libertății sfinte
Bubuie tunul, zăngănesc săbiile
Ostași maghiari, ostașii lui Horthy, ați reprimi
Ardealul întreg.*

4. Cărți

Din ciclul cărților de propagandă, cu conținut defăimător la adresa României, este broșura apărută la sfârșitul anului 1941 la Cluj și intitulată: „Gimnaziul Romano-Catolic din Cluj în anii de dominație românească“, scrisă de dr-ul Bir Vencel, profesor secundar și șef al Mănăstirii piariste din Cluj.

Semnăland aparițiile acestei broșuri, care încearcă să insinueze că românii au împiedicat orice tendință de progres și au distrus operele de artă și civilizație din Ardeal în timpul celor 20 de ani de dominație românească, revista „Magyar Kultúra“ din 20 decembrie 1941 scrie: „Ne bucurăm foarte mult de apariția acestei broșuri, deoarece prin viața unei instituții catolice maghiare, se arată dorința de distrugere a dominației străine. Autorul a strins toate datele și a zugrăvit istoria, acestor 20 de ani triști, ocupându-se de cele mai mici amănunte. Ar fi nevoie de multe lucrări de acest fel, deoarece diferitele „memorii“ prin cari unii oameni se immortalizează pe ei înșiși în locul națiunii maghiare, — sunt menite să mîngăie numai vanitatea lor, dar sunt lipsite de valoare obiectivă.

— Sub titlul „Falsificări românești“, Institutul de Științe de Stat al Asociațiunii Ungare de Statistică „Magyar Statisztikai Társaság Allamtudományi Intézete“) a publicat în 1940 o lucrare în limba germană. Cuprinsul și limbajul folosit în această broșură se încadrează în compania de defăimare a României, constituind o ofensă atât la adresa oamenilor de știință români, cît și a instituțiilor românești de cultură, acuzate de lipsă de pregătire în cunoașterea istoriei și geografiei.

Deși broșura poartă data de 1940, ea a fost răspândită în cursul anului 1942 în Ungaria și în străinătate, îndeosebi în Germania.

5. Radio

În mod sporadic, propaganda maghiară din necesitatea unei variații a mijloacelor de difuzare a mistificărilor sale, folosește și radio pentru acțiunea sa de discreditare a României.

— Astfel, postul de radio Budapesta în emisiunea din 11 Martie a.c. ora 23, a transmis în limba italiană următoarea știre:

„Din Hodmezővásárhely se anunță că la un punct al frontierei cu România, Românii au rupt digurile în mai multe locuri, astfel încît apa revărsîndu-se pe teritoriul maghiar, amenință regiunea. Autoritățile maghiare au luat urgente măsuri pentru repararea digurilor și au deschis o anchetă.

Insinuarea este transparentă, prezentându-i pe Români ca barbari ce distrug operele de utilitate publică, iar Ungaria ca victimă a frontierei nefirești, care împiedică pe Ungurii civilizați să ia măsuri de stăvilire a inundațiilor, întrucît, cursul mijlociu al Mureșului este în România.

În emisiunea din 20 Martie a.c., postul Radio-Budapesta anunță comunicarea făcută în Camera maghiară de către deputatul ardelean Bela Teleky, care probabil în intenția de a masca tratamentul neomenos la care sunt supuși Ro-

mâinii din Ardealul ocupat de către autoritățile maghiare, a insinuat că „Situția Ungurilor din Transilvania de Sud, care în urma arbitrajului dela Viena aparține României, este insuportabilă. Credința singură nu-l mai poate susține. Trebuie obținut ca acele condiții rușinoase, ce-i despoaie pe Ungurii din Transilvania de Sud, de bunurile lor, să se sfârșească.

— În ziua de 16 iunie a.c., ora 19,14, postul Budapesta a transmis în limba română un reportaj asupra terminării călătoriei Primului-Ministru Kállay în secuime. Referindu-se la discursul ținut la Bistrița a difuzat: *„Dl. Kállay a declarat că deși a acordat Secuilor până acum 400 milioane pengő, totuși această sumă este prea mică, pentru a acoperi golurile lăsate de cei 20 de ani de stăpânire străină. În cadrul planului de 10 ani, vor fi împlinite toate aceste goluri.*

În acest fel se desfășoară campania de discreditare a României și a conducătorilor săi. Lipsită de argumente reale pentru susținerea unor aspirațiuni teritoriale neîntemeiate, propaganda maghiară nu se sfiește să recurgă la mistificări grosolane, la insinuări perfide și la defăimarea calomnioasă a Românilor și a Statului Român, numai și numai pentru a justifica pretențiile ungurilor de a domina bazinul carpatic și a anexa astfel Ardealul întreg.

V. Pregătiri militare

Revizionismul ungar nu se menține însă numai în domeniul propagandei și al acțiunii politice sau diplomatice.

Paralel cu aceasta, *se lucrează intens pe teren militar, pentru a se crea instrumentul de război, care la momentul oportun să permită trecerea la realizarea cu forța a aspirațiunilor teritoriale.*

În acest sens, se fac eforturi pentru crearea unor condițiuni militare favorabile unei acțiuni contra României, vizînd nu numai apărarea Ardealului de Nord, ci pur și simplu, ocuparea Ardealului întreg, ca și a Banatului Iugoslav.

Enumerăm o serie de fapte concrete pentru documentare:

1. Corpul Expediționar ungar pe frontul sovietic este constituit în general din unități dislocate în partea vestică a Ungariei, menținându-se pe loc cele din Transilvania ocupată și în general cele dinspre România. Astfel, din totalul de 22—23 Mari Unități rămase în interior, — mai mult de jumătate, adică 12, gravează către frontiera română. Mai trebuie reținut, că majoritatea trupelor speciale: aviație, trupe rapide, artilerie grea și antiaeriană, au fost, de asemenea, păstrate în interior.

2. S-au stocat materiale de război, dosite față de Germani pentru a nu fi întrebuințate pe frontul sovietic și a le avea la îndemână contra României.

3. Încă din primăvară s-a reluat lucrul pentru fortificarea frontierelor spre România. Se lucrează intens în special la frontiera cu Moldova, pe care Ungurii o consideră definitivă, — și mai puțin intens pe restul frontierei, aceasta fiind considerată ca provizorie, în sensul că Ungurii aspiră la anexarea întregului Ardeal.

4. S-a extins pregătirea pemilitară a tineretului, începînd de la etatea de 12 ani și s'a organizat pregătirea post-militară în Asociația Tiraliorilor și alte formațiuni similare.

5. S-au constituit numeroase organizațiuni paramilitare, menite să colaboreze cu armata regulată la apărarea Ardealului de de Nord, respectiv la cucerirea celui de Sud.

6. S'au organizat bande de teroriști, menite să fie aruncate peste frontieră în perioada premergătoare operațiunilor militare, pentru ca prin atentate, lansarea de svonuri false și acte de sabotaj să provoace panică și să paralizeze măsurile de ordine și mișcările de trupe. Asemenea bande teroriste se organizează și se înarmează clandestin chiar și pe teritoriul nostru, de către diverse asociații iredentiste maghiare ajutate și dirijate de centrala din Ungaria, urmînd ca la momentul oportun să colaboreze cu bandele venite de peste frontieră.

7. S'a înarmat populația civilă maghiară din Transilvania ocupată, distribuindu-se arme pentru diferitele organizațiuni paramilitare. În unele regiuni de

frontieră aceste formațiuni au luat parte la exercițiile militare și aplicațiunile în teren ale trupelor din armata regulată.

8. Sub diferite pretexte se îndepărtează bărbații valizi români din Transilvania ocupată, prin concentrări în armată și în formațiunile de muncă obștească, prin expulzări formale sau teroare organizată spre a-i forța să se refugieze în România, prin arestări și închiderea în tabere, prin mutări disciplinare sau „în interes de serviciu“ a funcționarilor români.

9. În opoziție cu aceasta, bărbații unguri din Transilvania ocupată sunt lăsați pe cât posibil acasă, apoi se mai aduc și din interiorul Ungariei, pe cale administrativă, ca funcționari și muncitori de tot felul.

10. S'a coborât etatea de încorporare a contingentului de la 21 la 20 de ani, astfel că în toamnă urmează a se încorpora două clase (1921 și 1922), ceea ce înseamnă că în primăvara 1943, Comandamentul ungar va dispune de circa 140000 de recruți mobilizabili.

11. Se provoacă numeroase incidente de frontieră, pentru a crea o atmosferă tulbură și a excita spiritele contra României.

12. În fine, se fac eforturi pentru dezvoltarea la maximum a armatei maghiare, considerată ca supremul argument în susținerea revendicărilor teritoriale față de România.

Astfel, paralel cu sporirea teritoriului și a resurselor prin anexiunile din ultimii ani, — s'au lărgit treptat cadrele armatei, s'au creat noi unități și s'au instruit noi contingente, bugetul armatei a crescut cu un an, iar industria de război și-a mărit utilajul și capacitatea de producție.

Ca urmare, Comandamentul ungar poate mobiliza astăzi o armată pregătită și bine utilizată de 34 Mari Unități, din cari 2—3 Brigăzi de Aviație și 1 Brigadă Fluvială, — reprezentând un total de aproximativ, 500.000 de oameni, 5—600 de care de luptă și circa 700 avioane de prima linie. Cât privește rezervele de oameni instruiți, stocurile de materiale de război disponibile și capacitatea industriei de război indigene, — ele permit înfruntarea pierderilor, adică pot asigura menținerea forței combative a acestei armate, chiar într-un război de durată mai mare.

VI. ÎN CHEIERE

Din manifestările revizioniste aflate în capitolele precedente, se impun unele concluzii edificatoare.

În primul rînd, se constată în mod neîndoios că departe de a se considera satisfăcută cu frontierele actuale, *Ungaria continuă acțiunea revizionistă urmărind ca perseverență frontierele „milenare“ și avînd ca prim obiectiv anexarea Ardealului întreg.*

Într'adevăr, în ciuda realităților etnice evidente, Ungaria actuală înglobînd de trei ori atîți Români cîți Unguri au mai rămas în Ardealul de Sud, *România este astăzi din nou ținta principală a revizionismului ungar*, fără însă a pierde din vedere Banatul iugoslav.

Anexarea întregului Ardeal se urmărește cu o tenacitate acerbă, alimentată de o convingere fanatică în pretinsa dreptate a cauzei maghiare și de o încredere oarbă în reușită.

Iar acest revizionism vizînd Ardealul întreg, se manifestă concret în patru direcțiuni:

— O intensă acțiune diplomatică dublată de o *propagandă asiduă*, menită să cîștige susținători din afară și să convingă opinia publică și factorii politici internaționali, că Transilvania în „Europa Nouă“ trebuie să revină Ungariei;

— O *acțiune de exterminare a elementului românesc din Transilvania ocupată*, menită să disloce masa de români și să răstoarne în favoarea Ungară, raportul de forțe etnice din teritoriile revendicate.

În fine, o *pregătire militară corespunzătoare acestor aspirațiuni și manifestațiuni politice*, tinzînd la angrenarea întregului popor maghiar într-un mecanism de război, care dezlanțuit la momentul oportun, să asigure nu numai păstrarea Ardealului de Nord contra îndreptățitelor pretențiuni românești de recupărare a aceluși teritoriu, ci și anexarea restului, adică a Ardealului de Sud.

În al doilea rînd, intensitatea acțiunii revizioniste dusă în ultimul timp, mai dezvăluie dorința fermă a conducătorilor Ungariei că momentul decisiv în ce privește soarta Ardealului este foarte apropiat, iar pregătirile febrile sunt un indiciu că de data aceasta Ungurii sunt hotărâți să recurgă la mijloace extreme pentru obținerea unei decizii favorabile.

Într'adevăr, dacă zelul revizioniştilor Unguri, este deocamdată frânat de interesele superioare ale Puterilor Axei, este de prevăzut că problema Ardealului ca și a Banatului întreg, se va pune cu toată greutatea imediat după înfrîngerea Rusiei Sovietice sau cel mai târziu la finele războiului actual:

— fie printr-un angajament pe cale diplomatică în care Marile Puteri vor avea de spus un cuvînt întăritor.

— fie printr'un război româno-ungar, în care forța armelor va decide soarta întregului Ardeal.

În al treilea rînd, este interesant de constatat, că în lumina acestor ipoteze:

— *Poziția internațională a Ungariei este solidă.*

Ea este bine apreciată la Berlin și activ susținută la Roma, îndeosebi în urma contribuției sale efective la războiul antisovietic, iar în tabăra anglo-xaxonă ca și în statele încă neutre, cauza Ungariei este privită cu destulă încredere și uneori chiar cu bunăvoință;

În interior Guvernul ungar domină situația.

Nemulțumirile inerente războiului sunt departe de a atinge limita periculoasă, iar cele de ordin social și politic sunt anesteziate de propaganda revizionistă, România fiind privită ca inamicul nr. 1. al aspirațiilor spre mai bine ale Ungariei și, în fine,

— *în ce privește situația militară, armata ungară este în plină dezvoltare, constituind un factor pe care Guvernul și Comandamentul ungar pun mare preț, în soluționarea problemei Ardealului conform intereselor Ungariei.*

Aceasta este acțiunea revizionistă, dusă de Unguri cu atîta intensitate în ultimul timp.

Iar lucrarea de față împreună cu cele două lucrări similare anterioare, — tînde să arate în lumina sa reală pericolul revizionismului maghiar desconsiderat fiind timp de douăzeci de ani, ne-a servit lovitura de la 30 August 1940 și, care, dacă va mai fi desconsiderat și în viitor, ne va aduce desigur noi și dure-roase surprize.

GROSSUNGARN UM JEDEN PREIS

(eine unveröffentlichte Urkunde des rumänischen S.S.I. — Juli 1942)

(Zusammenfassung)

Vorliegende Urkunde, die der S.S.I. redigierte, ist eine Fortsetzung von zwei anderen vorausgegangenen Arbeiten: die vom 7. Oktober 1940 mit dem Titel „Die ungarische Propaganda — ihre Ziele und ihr Ausdruck vor und nach dem Wiener Schiedsspruch“ und die vom September 1941 mit dem Titel „Die Tätigkeit der ungarischen Revisionisten Die Ungarn setzen ihre Aufwiegelung für die Wiederherstellung Großungarns fort“.

In der ursprünglichen Form war die Arbeit in 6 Kapitel gegliedert: I. Rumänien erneut im Zentrum der ungarischen revisionistischen Tätigkeit; II. Propaganda un revisionistische Aufwiegelungen werden fortgesetzt durch: 1. die ungarische Presse; 2. ausländische Presse; 3. Radio; 4. literarische Veröffentlichungen; 5. Landkarten und Flugblätter; 6. Theater; 7. gelegentliche Reden; 8. für das Ausland bestimmte Literatur; 9. Ausnutzung verschiedener Ereignisse; 10.

Propaganda im Ausland; 11. Inumlaufsetzung verschiedener tendenziöser Gerüchte; 12. andere revisionistische Tätigkeiten.

III. Die Diskreditierungskampagne Rumäniens und seiner Anführer: 1. ungarische Presse; 2. ausländische Presse; 3. patriotische Lieder; 4. Bücher; 5. Radio.

V. Militärische Vorbereitungen.

VI. Abschluß — Schlußfolgerungen.

Außer dem IV. Kapitel (das naccher vom S.S.I. in ein anderes Dokument eingegliedert wurde, das ausschließlich die Tätigkeit Ungarns hinsichtlich der Zerstörung des rumänischen ethnischen Elements aus Ungarn und dem 1940—1944 besetzten Teil Siebenbürgens hervorhob) ist das Dokument vollständig veröffentlicht worden, wodurch die Serie von Urkunden, die in der Zeitschrift *Acta MP* veröffentlicht wurden, fortgesetzt wird.